ANY I — PALAMÓS, AGOST DE 1914 — NÚM. 9

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Espanya, 3 pessetes l'any; Estranger, 5 francs.

SUMARI:

CRÒNICA LOCAL.—JOCS FLORALS: DISCURS PRESIDENCIAL, *de Mossèn Jaume Collell i* INTIMES, *den Vicens Piera, pbre.* — CONCURS - EXPOSICIÓ DE PUNTES: DISCURS D'OBERTURA, *den Miquel Vingut.* — PRO CULTURA: *Martí Roger.* — POESIA: *Fèlix d'Altamira.* — D'ENSENYANÇA. — DE L' ESTRANGER.—SPORT.—LLIBRES.—PUBLICACIONS REBUDES.—MOVIMENT DEL PORT.—OPERACIONS DE LA CAIXA D' ESTALVIS. — REGISTRE CIVIL.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Tallers Mecànics de TRILL HERMANOS, S. en Cta.

PALAFRUGELL

TELEFON, 363

Se fabriquen en nostres tallers tota classe de màquines per a l' industria suro-tapera.

S' estudien i pressuposten tota mena de màquines aplicables a aquest ram.

Les nostres màquines són completament perfeccionades: superiors a les que fins avui han sortit.

Se recomanen entre elles:

Màquina de Llescar

amb motor acoblat, tan econòmica, senzilla i que tan profitosos resultats està donant als fabricants qui l'han instal·lada.

Màquina de Partir

amb motor acoblat.

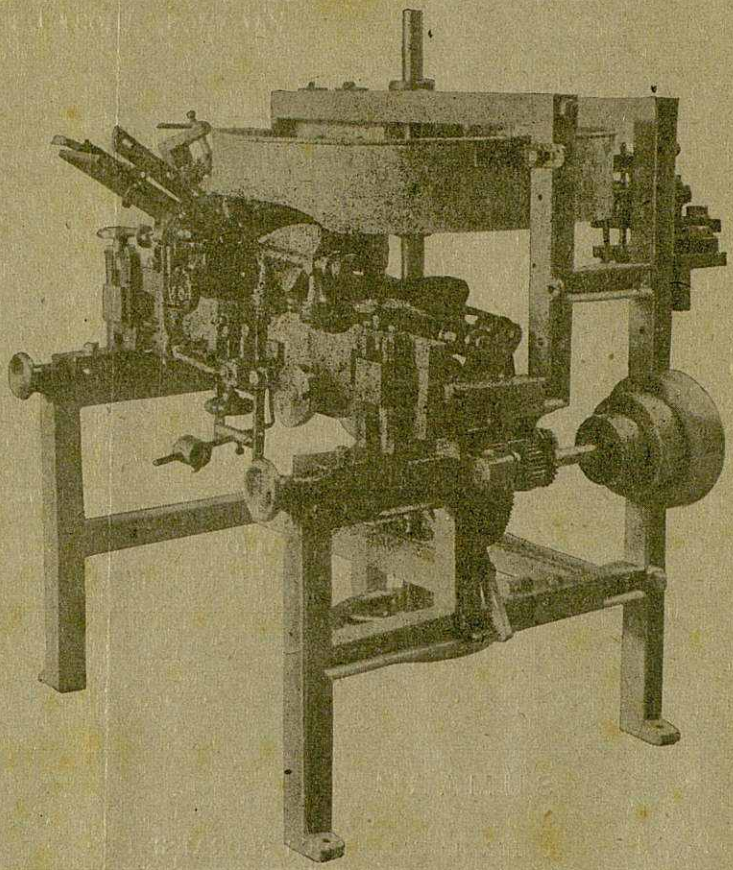

MAQUINA AMERICANA

Màquina automàtica dita

AMERICANA

PER A FER TAPS.

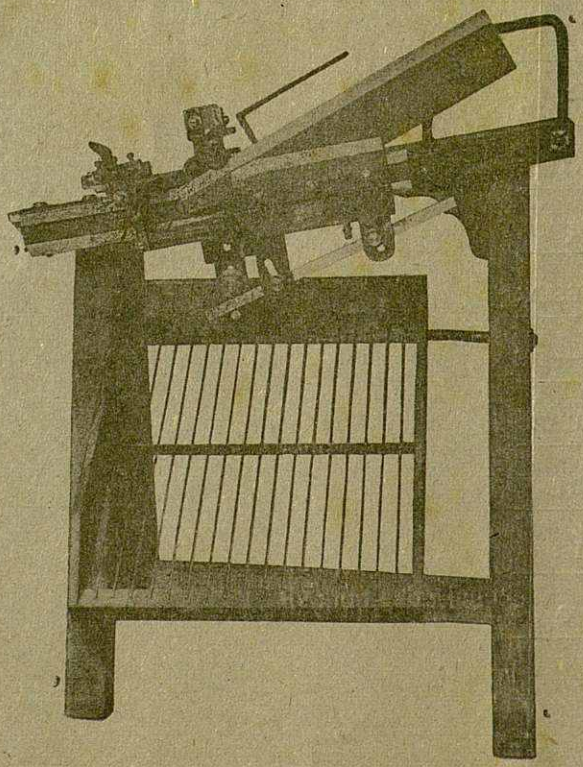

MAQUINA DE CARRAR

Màquina de MARCAR

totes transportables.

Màquina d' ESCAPSAR

amb pesses de recanvi per a

ESMERILLAR

caps del PUNTUTS.

PROMPTE sortirà la màquina de

CARRAR

amb motor; la producció de la qual ès la mes grossa, i al mateix temps ès la més ECONOMICA de les conegudes.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

TALLERS MECÀNICS DE TRILL HNOS. S. EN C. - PALAFRUGELL

Màquina DE fer TAPS

exclusivament nostra: acreditada a plè i rodó.

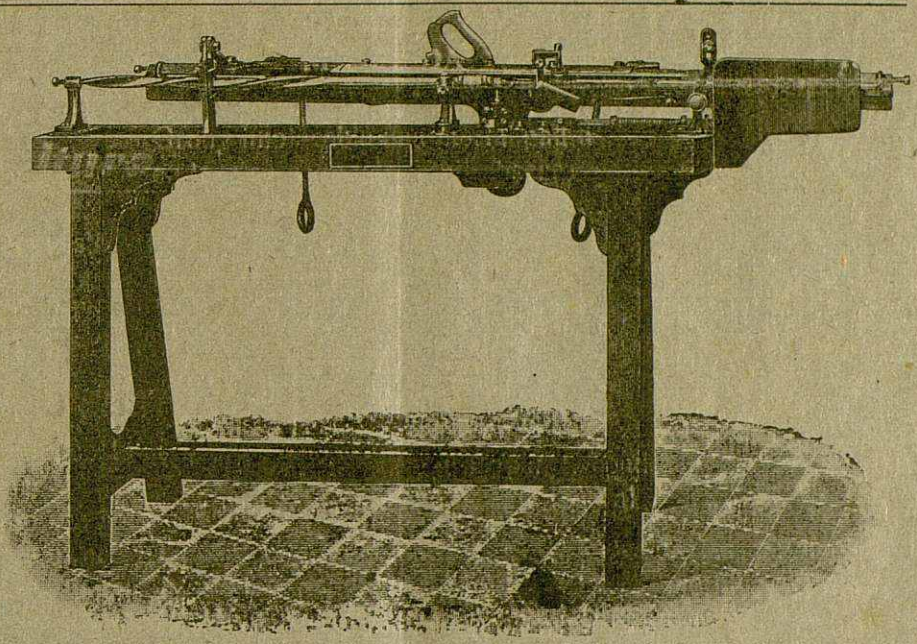

MAQUINA DE FER TAPS

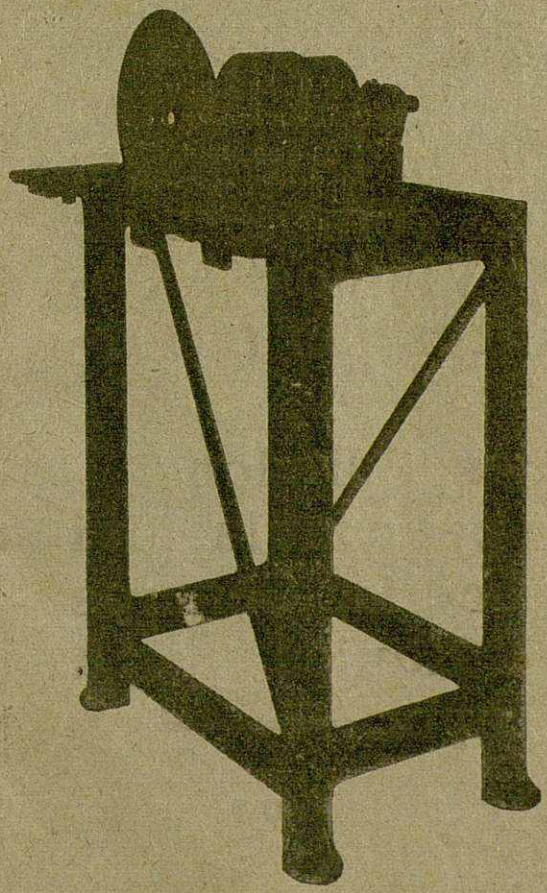

MAQUINA DE FER TIRES

Màquines de BARRINA, de fer TIRES, etc. etc.

Quasi totes les màquines porten ja l'instal·lació mecànica si se desitja.
Comprant la màquina no s'ha de fer cap mes gasto.

BICICLETES

Ne tenim sempre existencia de varies marques; com també ACCESSORIS de tota classe. BO I BARATO.

GARAGE

Per a reparacions d' AUTOMOBILS. Tenim tots els aparells especials d'aquest ram, entre ells el SIRIUS: soldadura autògena.

BOMBES TRILL

Donen molta aigua amb poc gasto.
Accessoris de màquines, pedres d'esmeril, fulles circulars, olis, cap de cotó, corretges, etc., etc.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

ALFOMBRES - TAPICERIES

Tot quant se fabrica a Europa per a decorar se troba en els
GRANS MAGATZEMS AL ENGROS I AL DETALL

Blanco y Bosch

de Barcelona

Plaça de S. Jaume,
Call 21, S. Honorat, 1
i 3 i Fruita 2.
TELEFON, 190

Grans existencies
Ultimes novetats
Preus sens competencia

Importació directa de Tapiços, Smirna i Perses (Orient). - Ultimes creacions, istil antic, en Damascs, Velluts, etc. etc. Jocs complets de Cortinatges, Stores, "Visillos" i Cobrellits de Tul i Puntes per a Dormitori.

Tapets, Pells, Mantes, Edredons. Tallers de roba blanca per a taula, llit i demés articles de Llencería, Gèneros de punt, Camisería i Equips per a senyora i senyor.

NOTA. Es convenient per a les carpetes saber les mides de l'habitació.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

: Neumàtics Palmer :

De cordes. - Els més duraders.

Tota mena d'accessoris per a automòbil

A. & F. MIR ALBANELL

BARCELONA

BRUCH, 30, principal. - Telèfon, 1.992

GRAN SASTRERIA de JOAN PRAT

(CASA FONDADA EN 1855)

ESPECIALITAT EN UNIFORMES

Barcelona: Baixada Sant Miquel, 5
Pasatge del Crèdit, 10

MAJO I PLANAS

Correspondencia:
BARCELONA. Arc de Sant Ramón, 5, principal.

Importadors directes d'Olis minerals.
Fàbrica de grases per a la industria a
- - - Hospitalet del Llobregat.
Corretges, Gomes, Amiants, - - -
- - - Estopades i Caps de Cotó.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

MAGÍ VINALS

AGENT D'ADUANES

Carrer Cristina, 2.
:: BARCELONA ::

TELÉFON, 1692

Cases a Port-Bou, Cer-
:bère, Irún i Hendaye :

MOBLES ARTISTICS

BUSQUETS

Ciutat, 9
BARCELONA

Premiats amb les més altes RECOMPENSES en totes les EXPOSICIONS.

Dues primeres medalles
Barcelona 1907.

Decoració. :: Grans existencies. :: Nous models en tots els istils.

Tallers: Bellafilla, 3 i 5.-BARCELONA. - Telefon, 2.314

SERVEI FIXE I SETMANAL DE
BARCELONA A ROSAS

I VICE-VERSA, AMB ESCALA A
San Feliu de Guixols y Palamós
PEL VAPOR

- N. AMPURDANÉS -

Sortida de Barcelona: **tots els dimecres**; i de Palamós: **tots els dissaptes.**

CONSIGNATARIS. BARCELONA: D. Enric Freixas, Cristina 5, (baixos). Telefon 1855
SAN FELIU DE GUIXOLS: D. Joan Fortó. PALAMÓS: D. Félix Ribera.
ROSAS: D. Josep Rahola.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

FAUST I KAMMANN

RONDA UNIVERSITAT, 16
BARCELONA

Direcció postal: Apartat, núm. 407.—Telegrames i telefonemes: FAUSTIKAM

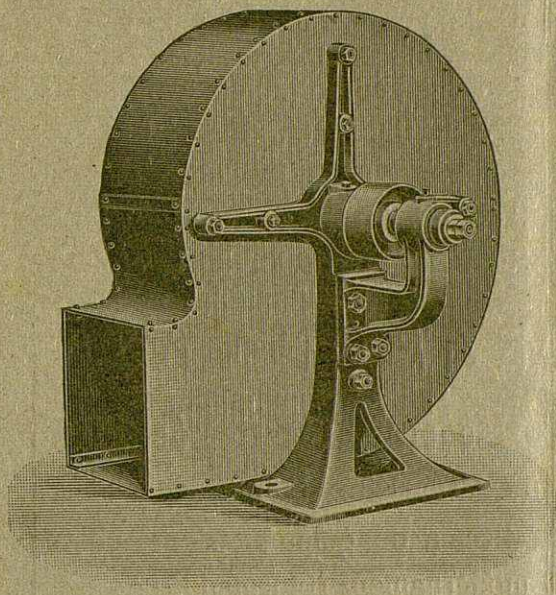

Ventiladors i exhaustors pel transport de pols de suro.

Ganivetes rotatives per a tallar el suro.

Màquines, Ferramentes, Torns, Taladres, Llimadores, etc., etc.

Eines de precisió.

Aparells d'elevació, politges de visinfí, grues, cabrestants.

TUBERIA:
Tubos roscats, accessoris, tubos de caldera, etc.

Accessoris per a màquines i calderes de vapor.--Bombes. -- Engrassadors de tots sistemes.

BALSEM ZORAYA

Cura la **Excema, Hepes, Irritacions, Llagues, Morenes,** i totes les enfermetats de la pell.

Compost de productes vegetals, es Antiséptic, Calmant i Cicatritzant; el millor remei per a **Talls, Ferides, Cremadures i Escalfaments:** es el Bálsem de la Llar i deu tenir-se sempre a casa; amb sa prompte aplicació s' obté la curació i s'eviten greus conseqüencies.

Es el millor i més barato del món.

DE VENDA EN

Farmacies, Drogueríes i Perfumeríes

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Tenda "LA REINA"

DE

NICETO CASANOVAS

Sastrería i confeccions. - Varis genres de punt. - Cotilles. - Alta novetat. - Models fabricats especialment per a la casa.

CENTRE DE REPRESENTACIONS

Transports i càrrega. - Carruatges de lloguer.

Ordinació de Palamós a Caldas de Malavella i vice-versa

Diariament aigua de Caldas a 10 cèntims litre i a preus econòmics a qui la recomani per a banys.

JOAN OLIVER

Passeig del Cementiri, 24 i 26.

PALAMÓS

CASANOVAS

SASTRE

PALAMOS

"MARINADA"

PREUS DE SUBSCRIPCIO: Espanya, un any, 3 ptes. - Estranger, id., 5 francs.

TARIFA D'ANUNCIS: Dotze insercions anyals, 48 pts. plana sencera - Id. id., 24 pts. mitja plana. - Id. id., 12 pts. un quart de plana. - Subscripció gratis. - 12 insercions anyals, 6 ptes. un octau de plana. En la subscripció, 25 per % de rebalx.

Direcció: MARINADA, Palamós.

VIATGES regulars als Estats Units, Brasil, Argentina, Extrem Orient i de deport, en determinades estacions de l'any, al Mediterrani, Mar Glacial, volta al món, etc., en els moderns i confortables vapors del

NORDDEUTSCHER LLOYD

Per a informes i passatges dirigir-se

D. FELIX ARXER.-S. Feliu de Guixols

St. Feliu Martir, 5. = Telèfon, 186

RAMÓN CASAS

Moderna Técnica de Piano

= Teoria — Solfeig — Cant =

«Escala de quintes» de Barberean modernament reformada, per Gevaert i E. Morera.

LLIÇONS PARTICULARS I A DOMICILI

SABATERIA

d'en

Sebastiá : BOFILL

Carrer de Santa Bárbara

(cases velles d'en Matas)

Remendo amb promtitut i perfecció tota classe de calçat.

També puc servir CALÇAT NOU de tots preus i classes.

DISPONIBLE

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

EVINRUDE

Motor portàtil de fòra bordo

La forsa motriu més SÉNZILLA, més NETA, més ECONOMICA i de major SEGURITAT per a BOTS de totes classes.

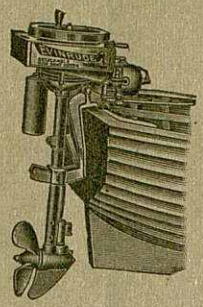

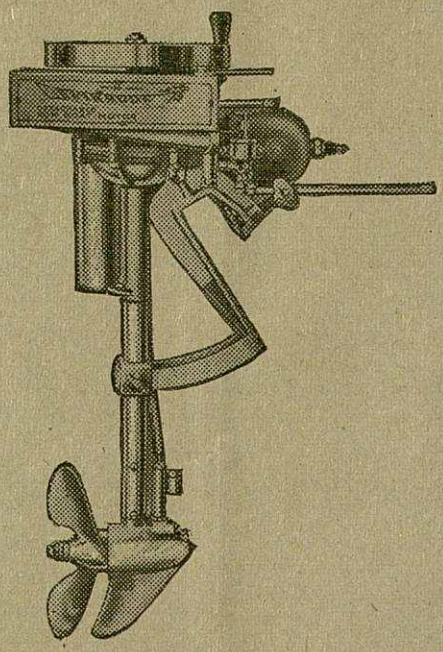

-Característiques- Marxa: Endavant i enrera. - Velocitat. De 6 a 12 kilòmetres per hora. - Consum: Mig litre de combustible per hora.

20 parts motonafta per 1 del millor oli per a cilindres, produint-se el mateix motor l'engràs.

REPRESENTAT PER:

A. JULIA CALVET

Girona, 61. - St. Feliu de Guixols.

S'envia gratis un elegant catàleg en espanyol a qui el sol·liciti.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

ANY I PALAMÓS, AGOST DE 1914 NÚM. 9

SUMARI:

CRÒNICA LOCAL.—JOCS FLORALS: DISCURS PRESIDENCIAL, *de Mossèn Jaume Collell i* INTIMES, *den Vicens Piera, pbre.* —CONCURS - EXPOSICIÓ DE PUNTES: DISCURS D'OBERTURA, *den Miquel Vingut.*—PRO CULTURA: *Martí Roger.*—POESIA: *Fèlix d'Altamira.* — D'ENSENYANÇA. — DE L'ESTRANGER. — SPORT. —LLIBRES.—PUBLICACIONS REBUDES.—MOVIMENT DEL PORT.— OPERACIONS DE LA CAIXA D'ESTALVIS.—REGISTRE CIVIL.

Crònica local

Temps hi hagué a Palamós en que l'istiu hi aportava volades de forasters. La caseta de banys calents, situada a la Catifa, atreia molta de gent, i molta de gent venía exprés per a capbuçar en la mar nèta i polida com una esmeragda. Com en tots els vilatges estiuencs, families tenien un pis o cambra ben amoblats per a llogar a forasters. L'onada comercial ha colgada aquella vida. Ja no hi ha la caseta de banys calents ni, a l'istiu, les de fusta en la platja de la Catifa; com una joia desgastada, ha perduda la mar sa polidesa, i en tot el poble no's troba ni un piset per a encabir-hi una familia.

El bon compatrici en R. Tauler ha volgut dotar a la vila de l'atracció de forasters que, com deixem dit més amunt, el tràfeg negocial havía ofegada; i ho ha conseguit lluïdament, edificant en la lluminosa platja de la Fosca, un conjunt de xalets, qui, junts amb els qui ja en la platja hi havíen, formen bella colonia.

En el Jeroglífic sojornen enguany les distingides families del Doctor Domínguez, de Montalvo, de Bofill, de Conte de Coca, de J. R. Siverol, totes residents a Barcelona i la familia de Rovira de Palamós habitant de la República del Plata. Hem d'esmentar ademés entre els estiuejants de la Fosca les families de Matas de Palamós i les de Norat i Vallès de Girona.

L'àtica bellesa del paratge mos fa augurar una creixença ràpida i esplendent de la colonia. Com ès natural, s'hi realitzen festes: el 19 de Juliol hi hagué concert i sár-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

danes; el 16, un banquet a honor del diputat en Salvador Albert, en el qual brindaren en Folgado, en Miquel Matas, en Fàbrega, en Pujulà i Vallès i el diputat.

Venen solament a la vila estiuejants fills de Palamós o parents de palamosins. Tals, entre altres, les families de Blanco, de Ferràn, de Camps, de Espinet, de Calvet, de Costa, de Cateura, de Gubert.

Els qui no podem asserenar i calmar l'esperit amb la visió constant de la mar, hem viscut, durant el Juliol, de la següent manera:

Hem ballat o vist ballar sardanes cada dijous al carrer de Pere el Gran i cada diumenge al passeig de Lòpez Puigcerver.

Sentim el plany d'obreres i obrers despatxats a la Corchera el dia 4, i manubris a tota hora.

Els companys del senyor Bellido, en nombrosa colla, l'acomiadem a l'estació el dia 5, amb greu de perdre tan bon amic i tan excel·lent notari.

Els oients del senyor Zoais l'escolten, el dia 9, a La Gorga.

Veiem riells, cada jorn, destinats a la perllongació del tramvía; bancs al Passeig Castelar i més bancs en la plaça de Gonzàlez Hontoria; i moltes peres a plaça.

Admirem la Missa Pontificalis de Perosi cantada a l'esglesia de l'Hospital per la Capella de l'Orfeó «Aucellada» en la festa del Carme, i la representació de «La Resclosa» per la Societat «Foc Nou», i els treballs notables dels alumnes de les Escoles Municipals, prova de la vàlua dels professors, i la gentil festa de clausura de l'important col·legi dels Germans de la Doctrina Cristiana.

Veiem una colla d'alumnes i dos professors de l'Escola d'Enginyers de Montes.

Tornem a ballar o a veure ballar el dia de Sant Jaume i el de Santa Agna, car sonen musiques arreu, com si rebrollés la Festa Major.

Veiem una parella d'investigadors.

De les nostres converses també n'hem de donar compte, car notes ben dignes d'esment hi trobarem:

Notes triomfals, com el primer premi de fotografía, obtingut pel nostre estimat company de redacció en Joan Bta. Camós, en el concurs artístic de Tarrasa; el guany de plaça en les oposicions de mestres assolit per nostres amics en Martí Tauler, en Joan Capellà, n'Eliseu Carbó i en Baldomer Balot; l'obtenció del terrer necessari per a la construcció del Passeig del Mar, per lo qual felicitem al senyor alcalde i a tots els qui en l'afer han intervingut.

Notes d'avenç, com la de parlar telefònicament Palamós amb París des del dia 16, i la subvenció de l'Ajuntament i de la Cambra de Comerç a favor dels mestres de l'escola oficial, senyors Misser i Bosom per a inscriure's al Curs d'Expansió Comercial.

Notes tristes, com la mort de nostres amics el distingit literat, mossèn Antoni Viver, qui residía a Torroella; en Ramón Casanovas, el primer palamosí qui exportà palíes de suro i en Joan i en Josep Vallès, palamosins hisendats qui habitaven a Barcelona. (A. C. S.)

Notes joioses com la preparació i assaig de sarçueles per la companyía de respectables aficionats qui, en la redavera, representaren el Tenorio.

Nota especial ès la proposta d'alguns regidors de celebrar sempre en diumenge la Festa Major, proposta que serà sotmesa a un plebiscit.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Altra nota de pena ès la mort del bon amic en Martí Cama (q. a. c. s.), honorable empordanès, qui figurà com a President de la Cambra de Comerç de París.

I per fí, la nota constant i monòtona de la vaga de paletes. Ja ningú en fa cabal de les vagues. Es un mal crònic qui sols afecta quan ès aguditzat per alguna sotragada.

Rompent tota la musica local, ha ressonat afrosament i arreu el crit de guerra europea.

Jocs Florals.

DISCURS PRESIDENCIAL.

Quan en les nostres festes literaries, veig pujar a son setial la Reyna de la Festa, acompanyada del afortunat poeta que li ha fet ofrena del florit ceptre d'un regnat, efímer sí pero rublert de llum y d'ilusions, me desapareix de la vista la jovincela, pera convertírsem en un símbol de altíssima y pregona significació.

Jo hi veig en les nostres reynes dels Certámens poétichs la personificació de lo que'n podríam dir venturosa intervenció de la dona catalana en lo nostre benaurat renaixement. Y no vull ab aixó aludir a la influencia que, aquí com per tot arreu, exerceix la dona en la fecundació del enginy poétich que en la nostra Catalunya ha sigut d'una virtut maravellosa; sino que entench que parlarvos un instant de la intensa colaboració femenina en la magna empresa del nostre resorgir nacional.

Una causa que logra interessar lo cor de la dona, es causa guanyada. Ja a Catalunya s'ha vist aixó ben palesament. No parlo precisament del bell estol de poeteses y d'escriptores que s'han fet un rotllo en la nostra Literatura, y que va fent cada jorn noves reclutes. Parlo del moviment, millor dit, de la corrent magnética de fervorosa adhesió y simpatía ab que la dona catalana, sense diferencia d'estaments y de condicions, ha fomentat en lo sagrat clos de la llar, com en les manifestacions de la vida pública, l'esperit de catalanitat que en son cor ha bategat sempre.

Un publicista extranger ha dit «que en lo cor del sacerdot trobaṅ son últim refugi les nacionalitats confiscades»; donchs, jo, sacerdot catalá, puch dir que la nostra obra de custodis faels de la tradició patria, ha tingut en la dona la més fervent y desinteresada colaboradora. Ella per instint, per aqueix instint propi de l'ánima femenina, ha comprés que l'obra de la reintegració de la nostra personalitat étnica, era tan sagrada com ho es l'acció de la maternitat en la conservació de lo raça; y per açó ella ha pres part activa en tots los epissodis de la heróica lluyta del catalanisme, y ha sentit les angoixes dels lluytadors y ha coronat ab l'aplaudiment fort de ses mans blanes les victories assolides.

Senyors, jo me'n rich moltes vegades de les utopies del feminisme, y de tot aqueix aldarull que les dones mouen en altres nacions per la reivindicació del sufragi; y me'n rich, perque a Catalunya la dona no ha menester rehabilitacions polítiques ni demana drets que no li pertocan; perqué a Catalunya la influencia de la dona es tan viva, tan intensa y fins diré tan immortal, com ho es la influencia del terrer en que

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

vivim, del ayre que respiram, y dels fruits de la terra y de la mar que son lo nostre aliment corporal.

Aimemla y glorifiquemla a la dona catalana y saludemla, com un simbol, cada vegada que una Reyna de Jochs Florals puja ab el ram a la ma a presidir una festa com la que avuy Palamós celebra.

Y a vosaltres que aquí vos heu congregat per regalarvos ab los bells cants dels poetas y les armoníes dels músichs, us demano un aplaudiment sorollós per la secció de noyes del «Orfeó Catalá» que a París y a Londres ha mostrat com l'entén el feminisme la dona catalana que, feynera en son obrador y severa en lo bon orde de la casa, sab elevar son esperit en les sublims regions del art, a major gloria y enaltiment de la Patria Catalana.

JAUME COLLELL, *pbre.*

INTIMES.

Premi de la Flor Natural

I. — MELANGIA.

D'un rar silenci la fatal poixança
pesa damunt l'obscura vida mia;
han emmudit les dolces veus d'un dia:
vaguen tan sols en ecos d'anyorança!

On sou, on sou, rialles d'alegría,
cançons que ja us heu fos en llunyedança?
Resta'm al seny una crudel recança
i un perfum esbravat de flor mostía!

On sou, on sou? La joia matutina
qui sap ont ès quan a ponent declina
la brillant majestat del dia mort,

mentres s'apaga tota pompa vana,
i plora en to pensívol la campana
l'elegía punyenta del record!

II. — INQUIETUT.

Mai calma son glatir ni mai reposa
el daler de mon ànima intranquila.
Quan jo m'adormo, ma inquietut vigila
com un goç foll rera una porta closa.

Prou l'angel bo mos bells ensomnis fila
i els ulls laçats m'acluca amb mà amorosa;
l'inquietut de mon ànima anguniosa
l'encís fatal de son verí hi destila!

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Gruny implacable una mortal paüra
en la gran calma de la nit obscura
la veu de mes tristeses desvetllant...

Mon sòn anyora aquelles nits tan belles,
quan sols entre mos ulls i les estrelles
s'hi interposava una il·lusió d'infant.

III. — EVOCACIO.

Tornau en trista processó endolada
records amats; i al front senyat de cendra
deixau-m'hi el do d'una besada tendra!

Tornau, tornau en processó endolada,
boi salmejant una cançó perduda
per la qual sia ma tristor vençuda!

Tornau, cantant en processó endolada
una cançó que un dia s'esvaní,
i ja mai més la joia fou en mi.

Seieu en mon racés que encara guarda
per l'hora concirosa de ma tarde
vesllums dels jorns assoleiats d'amor;

i aquí, ont el goig per sempre més moría,
vostre riure de flames d'alegría
farà enrera les ombres del dolor!

VICENS PIERA, *pbre.*

Concurs-Exposició de Puntes.

Discurs d'obertura.

SENYORES I SENYORS:

Han volgut que fos jo, el menys indicat de tots, el que vos adreci la paraula en aquest acte tan simpàtic de l'obertura del concurs-exposició de puntes al coixí; no busqueu en mi cap mèrit per això; veieu-hi no més la voluntat i la deferencia de les gentils dames de la junta organitzadora i de mos preuats companys de la junta auxiliar.

Rès dec dir-vos de la tasca que amb tanta afició i bona voluntat ens imposàrem i que havem acabada; la teniu al vostre davant i ella ès el millor testimoni del daler amb que l'emprenguérem i de la virior que per a terminar-la feliçment ens ha animats. Jo sé que totes vosaltres vos sentiu realment ditxoses d'aquesta bella manifestació del treball de la dòna, exquisidesa d'hermosura i d'art, hermosa per lo que té de pulcre i d'ideal, artística perqué la fantasía culta i enginyosa pot espandir-s'hi a dojo.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

I, naturalment, el treball sortit de les mans femenines, delicades i finíssimes, ha d'esser d'una excelsa bellesa, perqué la dòna ès naturalment artista i està organitzada per a sentir lo que l'home està obligat d'apendre, perqué ès una emanació de l'essencia divina i tota la saviesa i tot el poder de Deu estàn reunits en aquesta encantadora creació seva, tipu de la perfecció, obra la més artísticament acabada. Les dònes saben perfeccionar i descobrir en les coses ja concebudes altres matisos, altres belleses que els homes no hi sabem trobar. Tenen un dó natural, un instint delicat; en elles el sentiment de lo bell ès més despert i més viu; les arts les extasíen, mouen llur cor, les troben sensibles i això, més que un distintiu de llur sexe, ès un dels dóns més notables de la naturalesa; les dònes tenen un gust propi per tot lo bell, elegant, esplèndit, viu i a llur bon gust deuen atribuir-se els majors avenços de l'industria i de les arts.

Abans d'acabar, permeteu-me nobles i gentils puntaires palamosines, que vos faci un prec. Poseu tot l'afany de la vostra ànima en fer reviure i en perdurar el bon nom que Palamós havía assolit en l'exquisida art de les puntes al coixí; poseu tota la vostra cura en conreuar i servar el tresor de filigranes i l'enfilall de preciositats que sortíen de les mans de les palamosines d'aquell temps, que em represento en aquella imatge tan simpàtica de la cançó que diu:

A la voreta del mar
hi ha una donzella
que broda d'un mocador
la flor més bella.

Es pot dir, que fa un mocador de punta,—perqué en les encontrades on llur faisó ès desconeguda i les subtilitats del llenguatge no hi són aplicades, un mocador de punta, ès també un mocador brodat—me represento, vos deia, com *a la voreta del mar,* la fresca brisa joganera riça i desfà la tupida cabellera d'aquella donzella, qui acaronant desigs de tendre passió amorosa, breçolant en sa pensa esperances i il·lusions de ventura, *broda d'un mocador la flor més bella;* me represento aquelles velletes nètes i endreçades, de sedosos cabells blancs, assegudes al llindar de la porta, fent joguinejar llurs dits amb els boixets que teixexen primoroses randes i blondes delicadíssimes.

Penseu amb elles, imiteu-les i sigueu-ne les dignes i lloables pubilletes.

Acabo, senyores i senyors, remerciant molt coralment a tots, en nom de la junta organitzadora i de la junta auxiliar d'aquest concurs-exposició; a les dignes autoritats, primerament, per les facilitats i l'agradosa cooperació que ens han prestada; a totes les persones que han contribuit a l'èxit de la nostra tasca, a les distingides senyores del Jurat, qui amb imparcialitat i justicia han judicat els treballs i dictat el veredicte i, en fí, a les belles i xamoses puntaires totes qui han enviat llurs treballs per aquest concurs-exposició i, especialment, les palamosines qui tan brillantment han respost a la nostra crida i s'han afanyat per a presentar-hi una munió de treballs rics i hermosos.

MIQUEL VINGUT

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Pro Cultura.

A Barcelona s'ès creat un Grop Antiflamenquista, qui té per ensenya les paraules que encapsalen aquest article; l'objecte del qual ès combatre la desviació del poble Barcelonès, qui, d'un quant temps, s'ès aficionat a les *corrides de toros*.

La seva acció s'ha concretat per ara a la publicació d'unes fulles, la darrera de les quals ès escrita pel president de l'Unió Catalanista, Doctor D. Martí i Julià.

Verament s'ha arribat a un extrem que fa necessaria una acció enèrgica per a detenir l'invasió de costums que no sols ens desnaturalitzen, sinó que també ens embruteixen.

Perqué no són sols les *corrides de toros*, els espectacles que s'han de combatre. Algunes de les atraccions qui s'exibeixen en els cines i algunes de les pel·lícoles que es mostren als espectadors, exerceixen també una influencia desmoralitzadora, que ja es fa sentir, i es farà molt més en la vida de la raça.

Moltes veus s'han deixat sentir, fent veure el perill que correm, i la necessitat d'una intervenció social que el deturi. Però a lo que sembla, cap resultat se n'ha tret, i això que a la crida que feu en Rucabado respecte de l'influencia perniciosa del cine, respongueren eminencies del nostre país i de fora.

Molt me temo que tampoc l'èxit correspondrà als esforços del Grop Antiflamenquista, per extraordinaris que siguin.

En tota acció social, val molt més l'exemple que totes les prèdiques. Podrà el poble creure les prèdiques d'alguns diaris contra els *toros*, si l'Associació de la Prensa de Barcelona organitza *corrides* per a son benefici? Per democràtica que sigui la societat moderna, en la conducta del poble hi influeixen molt els exemples de les classes elevades, dels homes distingits en les arts, en les ciencies, en l'agricultura, en l'industria i en el comerç; i mentres hi hagi catedràtics i pintors, grans industrials i homes de lletres, que vagin als toros i permetin que hi vagin llurs dònes i llurs filles, les prèdiques no serviràn de gran cosa.

Tinc confiança, no obstant, que l'esperit català triomfará en definitiva, sobre tot si en l'educació de les joventuts que pugen, se dona més importancia a la moral que la donada fins ara.

D'una manera indirecta ja s'ha fet quelcom: el desenrotllo que han pres en el nostre país els sports i tot lo referent a la cultura física ha contribuit molt a la moralització de la joventut.

Per a conseguir de moment alguna ventatja, molt poden fer les fulles i els mitings, sobre tot si arriben a persuadir a la majoría dels qui disfruten d'alguna influencia.

Però, de totes maneres, cal fer compendre al poble, que les persònes qui posseeixen un grau de moralitat elevat son més dignes d'estima que les de moralitat dubtosa per alta que sigui llur posició, per molt que es distingeixen en les arts, en lletres, o en les ciencies.

Exposant una vegada aquestes idees a un tradicionalista aficionat a les *corrides*, al manifestar-me que les compartía, m'afegí que no veia quina relació podíen tenir

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

amb l'afició als *toros,* ja que la lluita d'un home contra una fera no té rès d'immoral, i ès, per altra part, una demostració de la superioritat de l'intel·ligencia sobre la força bruta. Tampoc comprenía la pretensió de voler considerar aquest espectacle contrari a l'esperit catalanesc, ja que allà on se conserva més aquest, en la muntanya, hi ha molta afició a les curses de braus.

Una sola pregunta que vaig fer-li, el va convéncer de sa equivocació, encara que no el va persuadir, perqué conserva encara l'afició.

¿Es que et sentes el mateix home quan ets dins la plaça que quan n'ets fora? No respires allà dins una atmòsfera que t'ofega la part més elevada de l'esperit, i fa ressortir la més inferior de l'home, la que l'acosta més a l'animalitat? Aquells crits rogallosos, aquells renecs que es senten, no es consideren allà dins la cosa més natural del món? No hi reneguen persones que en el curs ordinari de la vida fugen d'un renegaire com d'un apestat?

Des de aleshores aquell tradicionalista català i fins catalanista segueix anant als *toros*, però se n'amaga.

Si la propaganda feta amb fulles i mitings, conseguissin sols que la majoría dels catalàns que va a les *corrides* hi anés d'amagat, no sería llunya la victoria. Aquelles senyoretes qui, per gust o per compromís, hi van a lluir la mantellina, si sabessin que se les pot comparar amb altres que porten altra mena de mantellina (cosa que no estranya a ningú a Andalusía), i adquiríssin plena conciencia de que les paraules que allí escolten sense protesta, en altre lloc les faríen ruboritzar, també s'en donaríen vergonya d'anar-hi; i no ès fàcil que hi anessin d'amagat, perqué l'objecte principal d'elles ès anar a lluir.

L'home ès un animal de costums que se sotmet fàcilment a les infuencies de l'ambient. El tot del problema, ès conseguir que en els llocs infestats se respiri una atmòsfera més sana.

MARTÍ ROGER

Poesía

Guanyadora de la Viola en els Jocs Florals de Barcelona

REDEMPTOR.

Pel camí florejant de jovenesa
m'hi prengué de company la Poesía,
i de companya jo la'n fiu promesa.

Me prengué de bon grat, i per la via
que jo feia d'ulls clucs, sigué tothora
de mon esburbament segura guia.

Més el jovent tan prompte riu com plora;
sentía rauxes d'incipient fretura
i anhels sobrats de veure'm camí enfora.

Ella, prenent-me de bracet, amb cura,

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

l'estrofa de l'amor altra vegada
reprenía, seguint per la dretura.

Ah foll de mí! No l'hagués mai deixada!
Un cap al tard, al llarg de ma carrera
trobí un bosc delitós de dolça estada,

tan ple d'ombres i halens de primavera,
tan ple de xucladores llunyaníes,
que ja més no cuidí de mirâ enrera.

Tots mos afanys, mes boges fantasíes
s'encengueren de cop, i a la pregona
fascinació d'aquelles arbreríes

sentí rendir-se tota la persona;
debades fou que amb dèbil veu llunyana
m'anés cridant ma trista companyona.

Començí de trescar per terra plana
dins l'antic alzinar que, com a voltes
de catedral, alçava la capçana;

de l'alt brancam penjaven les ridoltes
com salomons, i l'aura que hi brunzía
duia tons d'aleluies o d'absoltes;

del sol ponent l'incendi s'hi esmortía
per claraboies de l'obscur fullatge;
no sé si'l lloc o l'hora em corprenía,

més, com qui aprèn de sobte un nou llenguatge,
creguí endevinâ el fons de tot misteri
mudant les fonts de l'humanal llinatge.

I amb l'orgull de qui trenca un cautiveri,
volguí mirar damunt, dalt de la costa,
nou sobirà que aguaita son imperi.

El pas era aspre, la pujada rosta,
mon dalè agosarat guanyà l'altura;
quan hi arribí el sol era enllà de posta.

Des de aquell cim, ja'l mont i la planura
queien dintre un sol cop de ma mirada...
més ja en l'ombra se cotxava la natura.

Llavors, damunt ma testa aixaliada
florí de sobte la primera estrella
i l'infinit m'obrí tota sa amplada.

No sé amb quin pès la eterna meravella
de la nit n'aixafà, que esmortuida

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

morí en mon seny la revoltant centella.

Descebut, desesmat, amb la ferida
de l'orgull, devallí la cima aguda
fins al fons de la vall fosca i humida.

Dolorosa i punyent fou la caiguda.
Insegú el pas, la vista entenebrada,
de vergonya i d'afront la llengua muda,

com en negrós abim fera estimbada,
rodí torrents i xaragalls alloure,
rebent dels cards i els arços la fiblada.

Ella, prenent-me de bracet, amb cura
i endinzant-me en el toll de la fanguera
que xucla el cos i que no'l deixa moure.

Quant de temps hi passí? Llevada m'era
la memoria, i el seny s'enterbolía
com un foc que no ès flam sinó fumera,

i ma carn enfebrada de follía
en l'obscura fanguera fang tornava
com si ja l'esperit se'n departía.

No sé que fou, que sobte em despertava
gement, plorant... si divinal volença,
o que el fangar mon fang ja rebutjava.

S'aclarí poc a poc ma fosca pensa,
reflamejà mon esperit, i alhora
tot mon ser invadí de pena immensa,

i dins meu me cridava: «Plora, plora,
treu de ta carn eixa infamant sutzura,
i amb anys de plor renta el pecat d'una hora,»

Plorí, plorí; refet amb la dolçura
del llagrimar, a mi mateix me deia :
«Aont duràs, ai Deu!, ta desventura ?

qui te veurà avui tal com abans te veia ?
qui trobarà en ta bestia ta persona ?»
i tant tost m'aixecava, tant tost queia.

Caminí a les palpentes llarga estona
per retrobar la via... Allí sentada
m'esperava ma trista companyona.

Quina dolor hi havía en sa mirada!
i quin posat de verge resignada!
quin perdó amarguejant hi traslluía!

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

¿Desditxat,—me digué:—torna a la via
que deixares, reprén-la amb ta tristesa
ja que no pots tornar-hi amb ta alegría.

Si't prengué la follía una promesa,
la dolor t'ha tornat una companya;
vina: seré el conort de ta vellesa.»

Romanguí mut; més a sa veu estranya,
tan fresca abans, seguí l'ànima mia
com l'orb al clar-veient que l'acompanya.

I ja més la deixí... Oh, Poesía,
redemptora celeste, verge forta!
endoleix mon traspàs quan l'hora sía,
i obre'm del cel la sobirana porta.

FELIX D'ALTAMIRA.

D' Ensenyança

El curs escolar d'enguany, ha finit en l'Escola Pública Graduada de nois i noies amb la exposició de treballs de sos deixebles. Per les aules dels locals respectius, han desfilat, durant els dies 18, 19 i 20 del passat mès, no solament les families dels alumnes en gran nombre, sinó moltíssimes altres persones qui s' interessen pel magne problema de l'educació de l'estol de petits ciutadans qui han d'esser els qui demà han de donar renom i vida creixent a nostra vila.

Ens complavem en exterioritzar la falaguera impressió que ens produí la visita a les exposicions esmentades, ont ens férem bon càrrec de lo molt que s'ha treballat i del profit obtingut en el passat curs. Rebin amb aquest motiu nostra enhorabona els directors de les dues escoles, el cos de professors que tan bon zel demostren i el demés personal auxiliar.

Recomanem al propi temps a la Junta Local d'Instrucció Pública, que no escatimi medi per a resoldre el problema d'obtenir la construcció de un edifici d'Escoles Públiques, sense lo qual s'esterilitzen molts esforços i se fa imposible posar l'ensenyança a la altura deguda.

—La ceremonia de la repartició de premis als alumnes de les Escoles Cristianes, que se celebrà el dia 20 del mes passat, fou, com els demés anys, un acte altament simpàtic, al que assistiren les families de tots els escolars i on la alegría que brillava en els ulls dels petits, se comunicava a tots els presents.

Com de costum, se cantaren cançonetes i recitaren composicions, moltes en català, fent les delicies dels oients.

Nostra felicitació als Directors i demés Germans de les E. C. qui saben mantenir-se tan bé, en el lloc que es conquistaren dins l'ensenyança en aquesta vila.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

De l'Estranger

El dia 7 d'aquest mès fou inaugurat a Guernesey un monument a la memoria de l'eminent poeta líric francès, En Víctor Hugo.

En aquesta ocasió hi hagueren grans festes per a millor celebrar la gloria del poeta que passà sos jorns d'exili damunt les roques, on s'aixeca son monument.

L'Anglaterra i la França hi han sigut representades cada una per quatre vaixells de llur marina de guerra i per distinguides personalitats de la política i de les lletres. Els habitants de Guernesey se són associats a la glorificació del poeta incomparable i han decorat esplèndidament les cases i carrers amb garlandes de flors, banderes i oriflames.

En Víctor Margueritte hi digué un parlament de bella eloqüencia en nom de la societat dels *Amics d'En Víctor Hugo*, per a regraciar al govern anglès que els ha permés perpetuar d'una manera brillant a Guernesey —illa anglesa— el record de l'ilustre exiliat.

El ministre francès d'instrucció pública evocà amb eloqüents paràules l'admiració d'En Víctor Hugo per En Shakespeare i son afany per a que França i Aglaterra fossin sempre lligades per una estreta i pregona amistat.

En representació de l'Academia francesa, En Richepin exaltà son lirisme genial i sa filosofía i el declarà el més fecón creador d'imatges poètiques. Altres oradors i poetes li han rendit bell homenatje de gloria i d'honor.

Un sopar reuní en la mateixa taula a les autoritats de l'illa i a les personalitats franceses. Els concerts organitzats per les musiques angleses i franceses, els aplaudiments i l'animació de la gernació que hi ès anada d'Anglaterra i del continent han sigut noves manifestacions de joia i d'admiració per aquesta festa pública i nacional.

***

La situació política interior d'Anglaterra pitjora diariament; l'actitut resolta dels dos partits irlandesos inquieta seriosament llurs cabdills. Els orangistes de l'Ulster, que són uns 85.000, maniobren com veritables soldats i ostenten públicament llurs pretensions militars passejant-se pels carrers armats de cap a peus. Els nacionalistes voluntaris del Sud, en nombre de 132.000, s'organitzen i llur nombre creix cada dia més. La llei ès obertament violada al sud com al nord i el govern no gosa intervenir-hi creant una aventura de gravetat inversemblant; perqué els irlandesos catòlics del Sud no volen un *bill* massa favorable als protestants del Nord i els revoltosos de l'Ulster refusen el *bill* si no respòn a llurs desitjos.

Els polítics temen igualment la revolució i la guerra civil, malgrat que tots ells rès fan per a deturar-les i serien inevitables si no s'arribés a trobar una fòrmula pacífica que calmi, al menys momentaniament, els caps calents del Sud i els revoltosos del Nord.

Darrerament hi hagué a Belfast una assamblea secreta del futur govern provisori;

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

hi regnà un entusiasme considerable i hi fou adoptada la resolució de deixar el dret d'indicar el moment en el qual una acciò decisiva serà necessaria al president Sir Carson, qui pronuncià paraules de suma gravetat declarant que l'hora era aprop per a l'Ulster de passar de les paraules als actes.

El rei d'Anglaterra presidí una conferencia de tots els capitostos dels partits anglesos, que es convocà per a tractar de la qüestiò de l'Ulster i examinar amb esperit de transacciò generosa la possibilitat d'un arranjament. A menys de qualque incident que encengui les hostilitats a Irlanda, ès permès esperar que un acord transaccional s'assolirà finalment.

***

En mig de les trifulques que passa la nostra veïna, ha vist amb alegría que el caricaturista Hansi, condemnat recentment pel tribunal de l'imperi de Leipzig a un any de presó, ha passat la frontera i s'ès internat a França amb l'intenció de traure's al compliment de la pena imposada pel tribunal alemany. Aquest ha judicat que el cèlebre caricaturista alsacià amb son llibre «*Mon village*», no ha pas comès un crim d'alta traició, com se pretenía al principi, més, que s' ès fet reu d'un delicte d'ofensa als ciutadans de l'imperi alemany, que l'album d'en Hansi no fa més que ridiculitzar. A més d'haver-se declarat obertament germanòfobe, per tres condemnes del tribunal de Colmar i per actes d'ofensa envers oficials alemanys, com el d'haver desinfectat cremant-hi alcofoll en un hostal de Colmar, el seient d'una cadira, damunt del qual s'erà assegut un oficial alemany.

Els francesos entusiasmats se són afanyats a obrir una subscripció, que fins ara ès pujada poc per amunt, per a donar a n'Hansi la qüantitat que el tribunal li imposà per a deixar-lo en llibertat provisionalment. Han fet bé emperò els alemanys de donar tal importancia a l'album d'en Hansi? Si n'haguessin fet menys cas, segurament no hauría assolida la publicitat que li ha servit de reclam i de propaganda per a cridar l'atenció de molts que l'haurien desconegut i ignorat. Es solament considerant-ho com una lliçó i un avís que pot trobar-s'hi un fí pràctic, car la jurisprudencia establida per l'alt tribunal de Leipzig serà un precedent que seguiràn tots els fiscals de l'imperi per a aplicar-la en els casos de lluita i d'antagonisme entre els immigrants i els Alsacians.

***

El recent emprèstit francès ha estat cobert més de quaranta vegades, ja que l'Estat francès demanava uns 800 milions i el públic li ha ofert 38 mil milions. S'havía d'avençar com garantía el 10 per 100 del capital nominal, o sigui per a tot l'emprèstit subscrit una vegada, uns 80 milions i l'emprèstit havent sigut subscrit més de 40 vegades, la quantitat de més de tres mil milions ha sigut portada a la caixa del tresor, un vuitè en bons o obligacions a curt terme i el restant o sigui uns tres mil milions en numerari, bitllets o en ordres de pagament sobre la banca de França.

Cal emperò, no deixar-se enlluernar pel mirallet fantàstic de la xifra de les subs-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

cripcions perqué no's té pas d'esser molt familiaritzat amb el mecanisme de les grans emissions per a saber que la major part dels fondos subscrits són cabals mobilitzats o creats per a les circumstancies. Aquests cabals desapareixen l'endemà o tornen a llur destinació, de la qual no ha sigut possible substreure'ls més que un dia o dos. Es perqué es té la seguretat de que les subscripcions sofriràn una forta reducció, que cada un aumenta la xifra en conseqüencia; els subscriptors restaríen ben compromesos, si se'ls donava integralment lo que demanen. Cal doncs pendre les xifres de les subscripcions per lo que signifiquen; això no vol pas dir precisament que siguin sense significació; ès veritat que l'especulació les infla, emperò tampoc els especuladors s'aventuraríen a subscriure sumes importants, si no tinguessin la seguretat de revendre llurs títols al públic, perqué ès definitivament a les carteres dels capitalistes que l'emprèstit dèu anar a parar dejorn o tard.

***

Per desgracia, la qüestió d'Orient ha produida la conflagració general.

Les grans potencies se llencen a la guerra, molts anys ha temuda, i per la qual ja han gastat milionades en preparatius i mobilitzacions.

Tot el món esguarda amb paor l'espectacle que ofereixen les nacions civilitzades.

SPORT

FOOT-BALL. — Cap manifestació important podem anunciar aquest mès, però sí direm que, amb motiu de la recent victoria amb el «Català», l'aficio palamosina ha crescut molt: prova d'això ès l'haver-se realitzat, durant el passat mès, quatre partits bastant interessants al nostre camp.

*** El dia 5 de Juliol, tinguérem la visita del team «Ateneu Palafrugellenc» qui jogà un partit amistós amb el 1er. team del «Palamós F. C.», en el camp d'aquest darrer. Guanyà el Palamós per 3 goals a 0.

*** El dia 12 jogaren els teams «Sport» i «Emporium», ambdós del «Palamós F. C.», en el camp d'aquest darrer. Guanyà el «Sport» per 3 goals a 0.

*** Els teams 1er. del «Sant Antoni» i 3er. del «Palamós F. C.», en el camp d'aquest, jogaren un partit el dia 19, que per lo renyit, sigué molt interessant, guanyant el «Palamós« per 3 goals a 2 dels seus contraris.

*** El dia 26 el teams 1er. del «Català» i el 3er. del «Palamós F. C.», ambdós d'aquesta vila, jogaren un interessant «match», guanyant el «Català» per 5 goals contra 3 del «Palamós».

En aquest partit es distingí el senyor soci jogador del «Palamós», En Massot (a) Massana.

*** En sessió general ordinaria de socis fou renovada la Junta Directiva de la societat «Palamós F. C.», quedant constituída en la forma següent:

President Honorari, D. Gaspar Matas; President, D. Emili Riera; Vice-president, D. Rafel Colombo; Tresorer, D. Eduard Sais; Comptador, D. Lluis Estalès; Secreta-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

ri, D. Josep M.ª Puiggarí; Vice-secretari, D. Joan Matamala; Vocal 1er. D. Daniel Canals; Vocal 2n. D. Enric Portalès; i Vocal 3er. D. Francesc Corominas.

En aqueixa mateixa reunió fou nomenat Soci d'Honor, el Sr. Nicet Casanovas, per ses brillants gestions a favor de la dita Societat.—*C. Sénrab.*

Llibres.

Del meu camí, d'en R. Ribera Llobet.

Es un recull de composicions poètiques que abarquen una serie d'anys de la vida de l'autor. Aixís no ès d'estranyar que la vàlua de cada una d'elles sigui força diferenta.

Això no obstant, en totes elles se fa gala de una elegant manera de fer, i l'inspiració que mai hi manca, ès traduída amb espontaneitat i sense retorçaments de cap mena.

Agraim al Sr. Ribera i Llobet la remesa del seu agradós volum de poesíes, entre les quals s'hi compta l'hermosa composició «Paraules d' un majoral» que nostres lectors han pogut ja saborejar.

Publicacions rebudes

— Cartell de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, convocant un concurs per a la publicació d'un Compendi d'Historia de Catalunya de caràcter elemental, oferint com a premi la quantitat de cinc centes pessetes.

Els originals deuen enviar-se a les oficines de l'Associació, Comte del Assalt, 4, 1er, acompanyats d'un plec clòs contenint a dins el nom del autor, i a fòra el lema, abans del 1er. d'Abril de 1915.

— Cartell dels Jocs Florals de Cardona.—Consta de 16 premis. Les composicions s'han de remetre al Secretari, Mossèn Joan Serra i Vilaró, carrer de les Flors, 2, Cardona, per tot el dia 20 d'Agost.

— Cartell dels Jocs Florals de Badalona.—El terme d'admisió era el dia 30 de Juliol.

— «Poesíes», d' en Prancisco Bartrina; «Plogut del cel», d' en Felip Pirozzini; «Els tres toms», de n'Antoni Careta i Vidal; i «Poesíes», d'en Ferràn Agulló, de la Biblioteca Lectura Popular.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Moviment del port des del 30 de Juny al 30 de Juliol de 1914

	ENTRADES	TONELATGE		SORTIDES	TONELATGE
Vapors	33	31.680	Vapors	32	30.720
Barcos de vela	12	564	Barcos de vela	13	517

Operacions de la Caixa d'Estalvis des del 12 de Juliol al 2 de Agost

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegros	Quantitats pagades	Llibretes noves
284	4.832	35	4.195'25	10

Registre civil

Juny i Juliol

Naixements. — 1. Josep Arenas i Lladó. — 2. Lluís Margarit i Clara. — 3. Assumpció Sànchez i Gonzàlez. — 4. Assumpció Gascons i Roca. — 5. Lluis Ors Hernàndez. — 6. Josep Gou i Plaja. — 7. Josep Hernàndez i Mirabete. — 8. Elvira Espier i Mariñoso. — 9. Ildefons Mañé i Figueras. — 10. Antoni Caldas i Rojas. — 11. Josep Ruiz i Segura. — 12. Joaquim Adroher i Porta. — 13. Encarnació Servià i Ros. — 14. Dolors Sala i Quintà. — 15. Josep M.ª Lluch i Querol. — 16. María del Pilar Fernàndez i Soler. — 17. Josep Català i Pascual. — 18. Joaquim Mastell i Carles. — 19. Nicasi Buxeda i Ribas. — 20. Francisco Mas i Pons. — 21. Armand Cruañas i Sais. — 22. Alfred Margarit i Rovira. — 23. N. Costa i Bitlloch. — 24. N. Ribera i Torras. — 25. N. Gabiu i Hilari. — 26. Narcis Mató i Garganta. — 27. Josep Querol i Mola. — 28. N. Campós i Montoliu. — 29. N. Busquets i Comas. — 30. N. Tubau i Niell.

Defuncions. — 1. María Teresa Casellas i Cabrera, 3 mesos. — 2. Mercè Sanny i Sarrets, 37 anys. — 3. Maria Corominas i Vives, 4 mesos. — 4. Jeroni Martinell i Simón, 85 anys. — 5. Joan Roig i Sureda, 46 anys. — 6. Lleonard Joaquim i Josep, 49 anys. — 7. Pere Vila i Font, 75 anys. — 8. Mònica Roca i Dalmau, 65 anys. — 9. Francisca Ventura i Llonch, 10 anys. — 10. Josepa Cerezo i Gafarot, 45 anys. — 11. Andreolo Batallé i Canals, 15 anys. — 12. Francisca Cunill i Frigola, 70 anys. — 13. Ramón Casanovas i Matas, 68 anys. — 14. Manela Ciutat i Gusi, 9 mesos.

Matrimonis. — 1. Ramón Niell i Oliu amb na Consol Torró i Pujol. — 2. Joan Valmaña i Masó amb na Antonia Bañeras i Montaner. — 3. Josep Juanals i Bofill amb na Josepa Bonhome i Altrachs. — 4. Dacto Riera i Marquès amb na Lluisa Palet i Bosch.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

FARMACIA I LABORATORI

(DE)

CARLES LLACH

Passeig Castelar - PALAMOS

DOMINGO BONET

Fabricant de les exquisides especialitats mundials

Gran licor ESTOMACAL BONET

Anís refinat EL TROMPO

Importació i exportació. - ST. FELIU de GUIXOLS

Primera casa a Espanya d'articles per a l'industria suro-tapera.

Colonials, Drogues, Ferretería, Papers pintats, Productes químics, Ultramarins, Vins i Licors, etc., etc.

Representant de Caixes i Bàscules.

Bauche de Reims. - Pibernat de Barcelona

Exportació a tots els paisos

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Magatzem de Maquinaria y Articles per a les Arts Gràfiques

Ceferí Gorchs i Esteve

Rambla de Catalunya, 19. **Barcelona**

Existencia de **Máquines d'Impremta** de les més petites a les més grans. **Máquines de cosir** amb fil-ferro, corxets, fil textil. **Máquines d'encolar. Máquines de monogrames en relleu. Imposicions de ferro, Tipos, Blancs, Filets de coure, Comodins, Caixes,** etc. etc.

RESERVAT PER A

Industries Mecàniques S. A.

Carretera de Port, 33 BARCELONA

RESERVAT PER A

Sucessor de E. Bossi

Segells de Cauxú

Plaça Reial BARCELONA

RESERVAT PER A

Salvador Plaja

Fàbrica de Galletes

GERONA

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

LA BENGALINE

PINTURA — ESMALT

Corts, 653 — **BARCELONA**

CH. LORILLEUX Y C.ª

H. IBÉRICA DEL PADRE

HOSTATGE I HABITACIONS

Propietari: JOSEP ROCA

Conde Asalto, 11 i Lancàster, 2

BARCELONA

Se parla francès—Espaioses habitacions—Timbres i llum elèctrica en les habitacions—Servei esmerat—Casa fundada en 1849.

S'avisa als Srs. Viatgers que la casa no té cotxe, ni corredor en les estacions ni els molls. Els cotxes de la Central el portaràn a l'establiment, si ès que ho sol-liciten, com en el tramvía que porta la creu roja que els deixa davant el carrer Conde del Asalto.

WERTHEIM

Màquines per a cosir i brodar.—Rectilínees per a fer mitges i demés genres d'aquest punt.—Son ben conegudes en tot el món per la seva

marxa silenciosa, sa perfecció incomparable, sa afinació extremada i son moble elegant;

Reuneixen tots els perfeccionaments més recents i constitueixen un article de primera novetat. **Vendes a plaç i al comptat.**

Direcció general: Aviñó, 9 **BARCELONA**

Representants en tots els pobles. - A Palamós:

OLAGUER LLORENS

Cervantes, 26 i Carretera Girona, 25

PALAMÓS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

SABÓ ZORAYA

Fabricat amb productes fins, superiors i amb la adició dels vegetals que componen el Bàlsem, ès el Sabó millor que es pot concebir; no hi ha rès que l' iguali per a netejar la pell sense irritar-la. Preserva dels enemics de la salut i de la bellesa.

Per a conservar l' hermosura. flexibilitat i finesa de la pell useu sempre **Sabó Zoraya.**

DE VENDA EN

Farmacies, Drogueríes i Perfumeríes

Camises a Mida.
Colls y Punys.
Pijames, Bates.
Impermeables.
Albernuços.
Calçotets.
Gorres.
Guants.

E. FUREST

Passatge de Madoz 6, i Plaça Real 4

Gèneros de punt.
Abrics inglesos.
Corbates.
Bisutería.
Bastons.
Paraigües.
Perfumería.
Mocadors.

Barcelona

ARTICLES DE SPORT

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

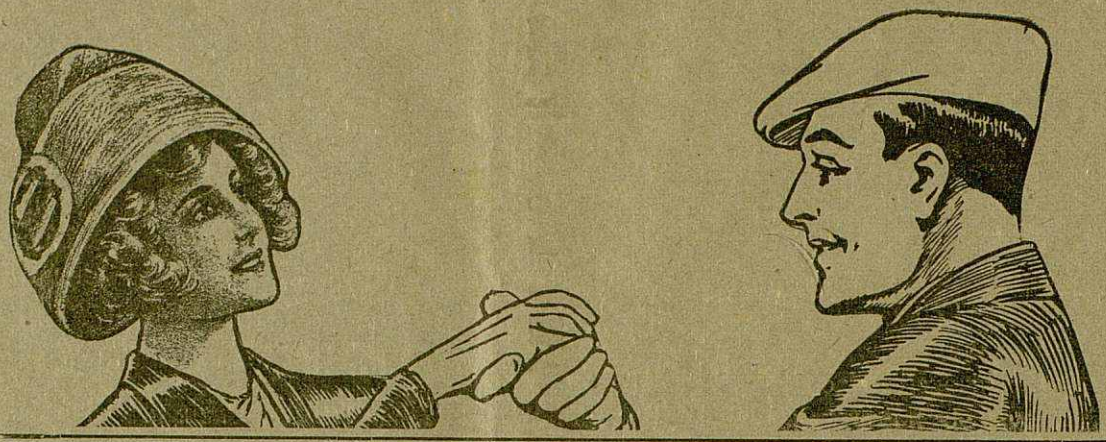

TRES BONS CONSELLS

Per patinar a gust i fer conquistes useu

Patins BRAMPTON

Per recrear-vos fent excursions, no abandoneu els

Cicles SANROMÁ

Per fer viatges llarcs i amb comoditat, sols useu

MOTOS y SIDECARS de la célebre marca SUN

A. SANROMÁ. - Balmes, 62. - Telefon, 1445. - BARCELONA

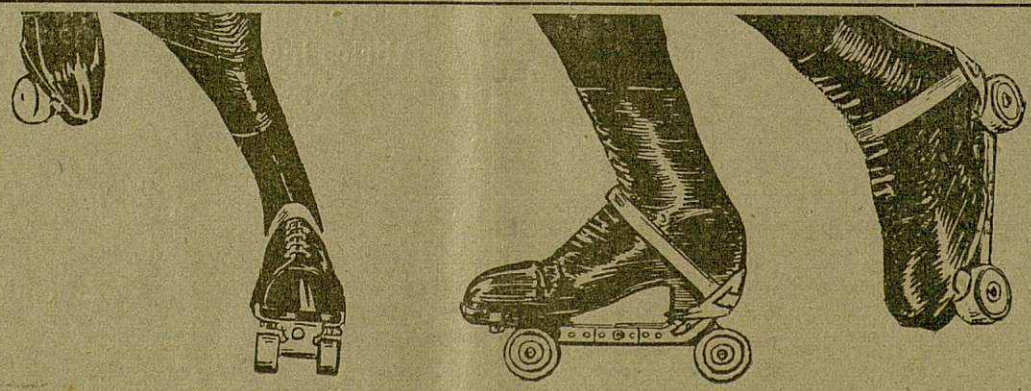

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

PREMI EXTRAORDINARI DE L'EXM.

AJUNTAMENT DE BARCELONA : :

ACTUALMENT, SEGONA EXPOSI-

-- CIÓ DEL VANO, EN EL SALÓ

DE LA CASA. - - - - - - - - - - -

- - ÚLTIMES CREACIONS TEMPO-

RADA 1914. - - - - - - - - - - - -

- - - VANOS DE TOTS ISTILS I

PREUS. - - - - - - - - - - - - - -

- - - VENTA PERMANENT - - -

SALONS I DESPAIX: **PASSEIG DE GRACIA, 18.** — **TELEFON, 3.228**

TALLERS: **C. UNIVERSITAT, 112.** — **TELEFON, 7.359.** — **BARCELONA**

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

JOSEP COMAS

Envelats, Cortinatges, Tribunes i Adornos de totes menes.

Artístiques il·luminacions de gas acetilè i electricitat.

GIRONA: Carrer de la Barca, 17.
BARCELONA: » » Lancaster, 2.

Fustería i Ebanistería

— DE —

J. Marull Agustí

LA MES ANTIGA I ACREDITADA

Carrer de Munt, 21

NOTA important: Aquesta casa se fa carrec de tot el servei funerari.

CONFITERIA

D'EN

JOAN PLANAS

VARIAT ASSORTIT EN REPOSTERIA

ELABORACIÓ DIARIA DE LES TAN ACREDITADES **TEULES**

Carrer de Pi i Margall. Palamós

Gramofons, Plaques, Agulles i accessoris

Reparacions de tota classe

DIRIGIRSE A

LA GUTENBERG

ZOMAS FONT

TRANSPORTS de Palamós a Girona tots els dies.

TRANSPORTS A LA BISBAL els divendres.

CARRUATGES de lloguer. DIPÓSIT d'aufals i de palla.

Carrer Major, 11. Palamós

EMILI NOYA

INSTAL·LACIONS

per a aigua, gas i electricitat

Reparacions de maquinaria

IMPORTANT

Despatx i Taller de Mecánica Dental

DE

Francisco Francés

Reconstrucció i reparació de Dentadures Artificials. Dentadures d'or: Treballs de pont: Corones d'or,

PREUS MODICS.

Plaça de la Murada, 5. Palamós

Per a trobar un complert assortit de roba blanca i de color, i altres articles, visiteu a Tenda d,en

Josep Lladó

instal·lada al Carrer Major, 4 (bis). - PALAMÓS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Aliments per a Règimen Dietetic i Diabetic de la casa
MANUEL FRERES de Lausanne (Suiça)
i Xacolates pures de cacao elaborades en el Convent
de la TRAPA, pels R. R. P. P. CISTERCENCES

Dipositaris exclusius: PAGÉS I ROCAFORT

Successors de A. MASSANA. - Carrer de Fernando VII, 14. - BARCELONA

Papers de Lija. - - Teles d' Esmeril

Discs paper de Lija per a la fabricació dels taps de suro.

---

10 MEDALLES EN VARIES EXPOSICIONS

Marimon i Debray S. en Cta.

BARCELONA -- Carrer Dos de Maig 254

Gran saló de ne-
- teja bòtes de -

Isidro Bernis

Se compón tota classe de calçat per deteriorat que sigui. — Elegancia, exactitut i economía. — Gran assortit de cremes de les millors marques, figurant-hi l'acreditada marca DANDY, la qual suavitza el cuiro fins a l'extrem de quedar impermeable. — No sofríu més dels ulls de poll. Useu els pegats que ven aquesta casa, i amb vuit dies quedareu curats. — Per als encàrrecs dels carruatges de lloguer d'en VICENS BERNIS, dirigir-se a aquest establiment, **Carrer de Notaríes, 25.-PALAMOS**

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Mariano
Clara
Bonet
Buterda
Gueth
Vidal
Bubet
Bonet
Bou
Sicars
Noy Fals

Sumer
Res Cava
Jo Pere Clova
Cacau

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

ANY I PALAMÓS, AGOST DE 1914 NÚM. 9

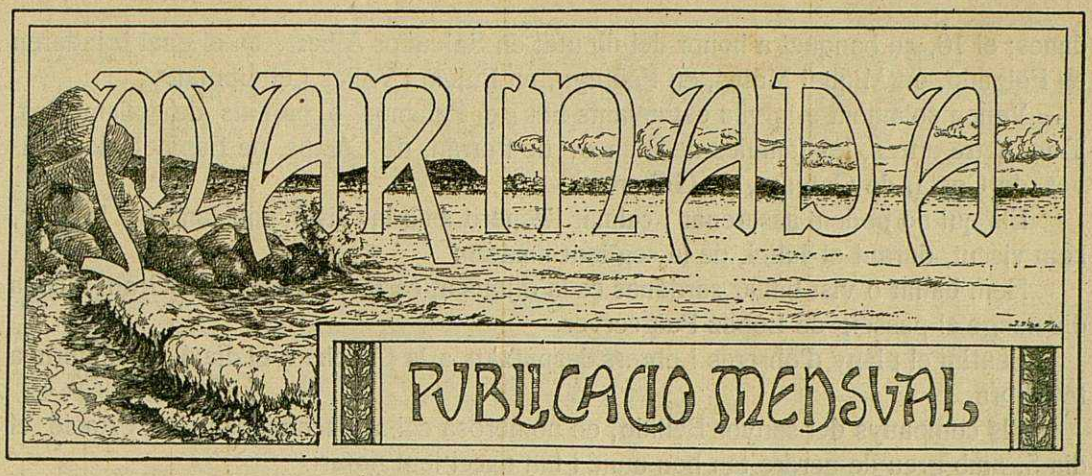

SUMARI:

CRÒNICA LOCAL.—JOCS FLORALS: DISCURS PRESIDENCIAL, *de Mossèn Jaume Collell i* INTIMES, *den Vicens Piera, pbre.* —CONCURS - EXPOSICIÓ DE PUNTES: DISCURS D'OBERTURA, *den Miquel Vingut.*—PRO CULTURA: *Martí Roger.*—POESIA: *Fèlix d'Altamira.* — D'ENSENYANÇA. — DE L'ESTRANGER. — SPORT. —LLIBRES.—PUBLICACIONS REBUDES.—MOVIMENT DEL PORT.— OPERACIONS DE LA CAIXA D'ESTALVIS.—REGISTRE CIVIL.

Crònica local

Temps hi hagué a Palamós en que l'istiu hi aportava volades de forasters. La caseta de banys calents, situada a la Catifa, atreia molta de gent, i molta de gent venía exprés per a capbuçar en la mar nèta i polida com una esmeragda. Com en tots els vilatges estiuencs, families tenien un pis o cambra ben amoblats per a llogar a forasters. L'onada comercial ha colgada aquella vida. Ja no hi ha la caseta de banys calents ni, a l'istiu, les de fusta en la platja de la Catifa; com una joia desgastada, ha perduda la mar sa polidesa, i en tot el poble no's troba ni un piset per a encabir-hi una familia.

El bon compatrici en R. Tauler ha volgut dotar a la vila de l'atracció de forasters que, com deixem dit més amunt, el tràfeg negocial havía ofegada; i ho ha conseguit lluïdament, edificant en la lluminosa platja de la Fosca, un conjunt de xalets, qui, junts amb els qui ja en la platja hi havíen, formen bella colonia.

En el Jeroglífic sojornen enguany les distingides families del Doctor Domínguez, de Montalvo, de Bofill, de Conte de Coca, de J. R. Siverol, totes residents a Barcelona i la familia de Rovira de Palamós habitant de la República del Plata. Hem d'esmentar ademés entre els estiuejants de la Fosca les families de Matas de Palamós i les de Norat i Vallès de Girona.

L'àtica bellesa del paratge mos fa augurar una creixença ràpida i esplendent de la colonia. Com ès natural, s'hi realitzen festes: el 19 de Juliol hi hagué concert i sar-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

danes; el 16, un banquet a honor del diputat en Salvador Albert, en el qual brindaren en Folgado, en Miquel Matas, en Fàbrega, en Pujulà i Vallès i el diputat.

Venen solament a la vila estiuejants fills de Palamós o parents de palamosins. Tals, entre altres, les families de Blanco, de Ferràn, de Camps, de Espinet, de Calvet, de Costa, de Cateura, de Gubert.

Els qui no podem asserenar i calmar l'esperit amb la visió constant de la mar, hem viscut, durant el Juliol, de la següent manera:

Hem ballat o vist ballar sardanes cada dijous al carrer de Pere el Gran i cada diumenge al passeig de Lòpez Puigcerver.

Sentim el plany d'obreres i obrers despatxats a la Corchera el dia 4, i manubris a tota hora.

Els companys del senyor Bellido, en nombrosa colla, l'acomiadem a l'estació el dia 5, amb greu de perdre tan bon amic i tan excel·lent notari.

Els oients del senyor Zoais l'escolten, el dia 9, a La Gorga.

Veiem riells, cada jorn, destinats a la perllongació del tramvía; bancs al Passeig Castelar i més bancs en la plaça de Gonzàlez Hontoria; i moltes peres a plaça.

Admirem la Missa Pontificalis de Perosi cantada a l'esglesia de l'Hospital per la Capella de l'Orfeó «Aucellada» en la festa del Carme, i la representació de «La Resclosa» per la Societat «Foc Nou», i els treballs notables dels alumnes de les Escoles Municipals, prova de la vàlua dels professors, i la gentil festa de clausura de l'important col·legi dels Germans de la Doctrina Cristiana.

Veiem una colla d'alumnes i dos professors de l'Escola d'Enginyers de Montes.

Tornem a ballar o a veure ballar el dia de Sant Jaume i el de Santa Agna, car sonen musiques arreu, com si rebrollés la Festa Major.

Veiem una parella d'investigadors.

De les nostres converses també n'hem de donar compte, car notes ben dignes d'esment hi trobarem:

Notes triomfals, com el primer premi de fotografía, obtingut pel nostre estimat company de redacció en Joan Bta. Camós, en el concurs artístic de Tarrasa; el guany de plaça en les oposicions de mestres assolit per nostres amics en Martí Tauler, en Joan Capellà, n'Eliseu Carbó i en Baldomer Balot; l'obtenció del terrer necessari per a la construcció del Passeig del Mar, per lo qual felicitem al senyor alcalde i a tots els qui en l'afer han intervingut.

Notes d'avenç, com la de parlar telefònicament Palamós amb París des del dia 16, i la subvenció de l'Ajuntament i de la Cambra de Comerç a favor dels mestres de l'escola oficial, senyors Misser i Bosom per a inscriure's al Curs d'Expansió Comercial.

Notes tristes, com la mort de nostres amics el distingit literat, mossèn Antoni Viver, qui residía a Torroella; en Ramón Casanovas, el primer palamosí qui exportà palíes de suro i en Joan i en Josep Vallès, palamosins hisendats qui habitaven a Barcelona. (A. C. S.)

Notes joioses com la preparació i assaig de sarçueles per la companyía de respectables aficionats qui, en la redavera, representaren el Tenorio.

Nota especial ès la proposta d'alguns regidors de celebrar sempre en diumenge la Festa Major, proposta que serà sotmesa a un plebiscit.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Altra nota de pena ès la mort del bon amic en Martí Cama (q. a. c. s.), honorable empordanès, qui figurà com a President de la Cambra de Comerç de París.

I per fí, la nota constant i monòtona de la vaga de paletes. Ja ningú en fa cabal de les vagues. Es un mal crònic qui sols afecta quan ès aguditzat per alguna sotragada.

Rompent tota la musica local, ha ressonat afrosament i arreu el crit de guerra europea.

Jocs Florals.

DISCURS PRESIDENCIAL.

Quan en les nostres festes literaries, veig pujar a son setial la Reyna de la Festa, acompanyada del afortunat poeta que li ha fet ofrena del florit ceptre d'un regnat, efímer sí pero rublert de llum y d'ilusions, me desapareix de la vista la jovincela, pera convertírsem en un símbol de altíssima y pregona significació.

Jo hi veig en les nostres reynes dels Certámens poétichs la personificació de lo que'n podríam dir venturosa intervenció de la dona catalana en lo nostre benaurat renaixement. Y no vull ab això aludir a la influencia que, aquí com per tot arreu, exerceix la dona en la fecundació del enginy poétich que en la nostra Catalunya ha sigut d'una virtut maravellosa; sino que entench que parlarvos un instant de la intensa colaboració femenina en la magna empresa del nostre resorgir nacional.

Una causa que logra interessar lo cor de la dona, es causa guanyada. Ja a Catalunya s'ha vist això ben palesament. No parlo precisament del bell estol de poeteses y d'escriptores que s'han fet un rotllo en la nostra Literatura, y que va fent cada jorn noves reclutes. Parlo del moviment, millor dit, de la corrent magnética de fervorosa adhesió y simpatía ab que la dona catalana, sense diferencia d'estaments y de condicions, ha fomentat en lo sagrat clos de la llar, com en les manifestacions de la vida pública, l'esperit de catalanitat que en son cor ha bategat sempre.

Un publicista extranger ha dit «que en lo cor del sacerdot troban son últim refugi les nacionalitats confiscades»; donchs, jo, sacerdot catalá, puch dir que la nostra obra de custodis faels de la tradició patria, ha tingut en la dona la més fervent y desinteresada colaboradora. Ella per instint, per aqueix instint propi de l'ánima femenina, ha comprés que l'obra de la reintegració de la nostra personalitat étnica, era tan sagrada com ho es l'acció de la maternitat en la conservació de lo raça; y per açó ella ha pres part activa en tots los epissodis de la heróica lluyta del catalanisme, y ha sentit les angoixes dels lluytadors y ha coronat ab l'aplaudiment fort de ses mans blanes les victories assolides.

Senyors, jo me'n rich moltes vegades de les utopies del feminisme, y de tot aqueix aldarull que les dones mouen en altres nacions per la reivindicació del sufragi; y me'n rich, perque a Catalunya la dona no ha menester rehabilitacions polítiques ni demana drets que no li pertocan; perqué a Catalunya la influencia de la dona es tan viva, tan intensa y fins diré tan immortal, com ho es la influencia del terrer en que

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

vivim, del ayre que respiram, y dels fruits de la terra y de la mar que son lo nostre aliment corporal.

Aimemla y glorifiquemla a la dona catalana y saludemla, com un simbol, cada vegada que una Reyna de Jochs Florals puja ab el ram a la ma a presidir una festa com la que avuy Palamós celebra.

Y a vosaltres que aquí vos heu congregat per regalarvos ab los bells cants dels poetas y les armoníes dels músichs, us demano un aplaudiment sorollós per la secció de noyes del «Orfeó Catalá» que a París y a Londres ha mostrat com l'entén el feminisme la dona catalana que, feynera en son obrador y severa en lo bon orde de la casa, sab elevar son esperit en les sublims regions del art, a major gloria y enaltiment de la Patria Catalana.

JAUME COLLELL, *pbre.*

INTIMES.

Premi de la Flor Natural

I. — MELANGIA.

D'un rar silenci la fatal poixança
pesa damunt l'obscura vida mia;
han emmudit les dolces veus d'un dia:
vaguen tan sols en ecos d'anyorança!

On sou, on sou, rialles d'alegría,
cançons que ja us heu fos en llunyedança?
Resta'm al seny una crudel recança
i un perfum esbravat de flor mostía!

On sou, on sou? La joia matutina
qui sap ont ès quan a ponent declina
la brillant majestat del dia mort,

mentres s'apaga tota pompa vana,
i plora en to pensívol la campana
l'elegía punyenta del record!

II. — INQUIETUT.

Mai calma son glatir ni mai reposa
el daler de mon ànima intranquila.
Quan jo m'adormo, ma inquietut vigila
com un goç foll rera una porta closa.

Prou l'angel bo mos bells ensomnis fila
i els ulls laçats m'acluca amb mà amorosa;
l'inquietut de mon ànima anguniosa
l'encís fatal de son verí hi destila!

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Gruny implacable una mortal paüra
en la gran calma de la nit obscura
la veu de mes tristeses desvetllant...

Mon sòn anyora aquelles nits tan belles,
quan sols entre mos ulls i les estrelles
s'hi interposava una il·lusió d'infant.

III. — EVOCACIO.

Tornau en trista processó endolada
records amats; i al front senyat de cendra
deixau-m'hi el do d'una besada tendra!

Tornau, tornau en processó endolada,
boi salmejant una cançó perduda
per la qual sia ma tristor vençuda!

Tornau, cantant en processó endolada
una cançó que un dia s'esvaní,
i ja mai més la joia fou en mi.

Seieu en mon racés que encara guarda
per l'hora concirosa de ma tarde
vesllums dels jorns assoleiats d'amor;

i aquí, ont el goig per sempre més moría,
vostre riure de flames d'alegría
farà enrera les ombres del dolor!

VICENS PIERA, *pbre.*

Concurs-Exposició de Puntes.

Discurs d'obertura.

SENYORES I SENYORS:

Han volgut que fos jo, el menys indicat de tots, el que vos adreci la paraula en aquest acte tan simpàtic de l'obertura del concurs-exposició de puntes al coixí; no busqueu en mi cap mèrit per això; veieu-hi no més la voluntat i la deferencia de les gentils dames de la junta organitzadora i de mos preuats companys de la junta auxiliar.

Rès dec dir-vos de la tasca que amb tanta afició i bona voluntat ens imposàrem i que havem acabada; la teniu al vostre davant i ella ès el millor testimoni del daler amb que l'emprenguérem i de la virior que per a terminar-la feliçment ens ha animats. Jo sé que totes vosaltres vos sentiu realment ditxoses d'aquesta bella manifestació del treball de la dòna, exquisidesa d'hermosura i d'art, hermosa per lo que té de pulcre i d'ideal, artística perqué la fantasía culta i enginyosa pot espandir-s'hi a dojo.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

I, naturalment, el treball sortit de les mans femenines, delicades i finíssimes, ha d'esser d'una excelsa bellesa, perqué la dòna ès naturalment artista i està organitzada per a sentir lo que l'home està obligat d'apendre, perqué ès una emanació de l'essencia divina i tota la saviesa i tot el poder de Deu estàn reunits en aquesta encantadora creació seva, tipu de la perfecció, obra la més artísticament acabada. Les dònes saben perfeccionar i descobrir en les coses ja concebudes altres matisos, altres belleses que els homes no hi sabem trobar. Tenen un dó natural, un instint delicat; en elles el sentiment de lo bell ès més despert i més viu; les arts les extasíen, mouen llur cor, les troben sensibles i això, més que un distintiu de llur sexe, ès un dels dóns més notables de la naturalesa; les dònes tenen un gust propi per tot lo bell, elegant, esplèndit, viu i a llur bon gust deuen atribuir-se els majors avenços de l'industria i de les arts.

Abans d'acabar, permeteu-me nobles i gentils puntaires palamosines, que vos faci un prec. Poseu tot l'afany de la vostra ànima en fer reviure i en perdurar el bon nom que Palamós havía assolit en l'exquisida art de les puntes al coixí; poseu tota la vostra cura en conreuar i servar el tresor de filigranes i l'enfilall de preciositats que sortíen de les mans de les palamosines d'aquell temps, que em represento en aquella imatge tan simpàtica de la cançó que diu:

A la voreta del mar
hi ha una donzella
que broda d'un mocador
la flor més bella.

Es pot dir, que fa un mocador de punta,—perqué en les encontrades on llur faisó ès desconeguda i les subtilitats del llenguatge no hi són aplicades, un mocador de punta, ès també un mocador brodat—me represento, vos deia, com *a la voreta del mar,* la fresca brisa joganera riça i desfà la tupida cabellera d'aquella donzella, qui acaronant desigs de tendre passió amorosa, breçolant en sa pensa esperances i il·lusions de ventura, *broda d'un mocador la flor més bella;* me represento aquelles velletes nètes i endreçades, de sedosos cabells blancs, assegudes al llindar de la porta, fent joguinejar llurs dits amb els boixets que teixexen primoroses randes i blondes delicadíssimes.

Penseu amb elles, imiteu-les i sigueu-ne les dignes i lloables pubilletes.

Acabo, senyores i senyors, remerciant molt coralment a tots, en nom de la junta organitzadora i de la junta auxiliar d'aquest concurs-exposició; a les dignes autoritats, primerament, per les facilitats i l'agradosa cooperació que ens han prestada; a totes les persones que han contribuit a l'èxit de la nostra tasca, a les distingides senyores del Jurat, qui amb imparcialitat i justicia han judicat els treballs i dictat el veredicte i, en fí, a les belles i xamoses puntaires totes qui han enviat llurs treballs per aquest concurs-exposició i, especialment, les palamosines qui tan brillantment han respost a la nostra crida i s'han afanyat per a presentar-hi una munió de treballs rics i hermosos.

MIQUEL VINGUT

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Pro Cultura.

A Barcelona s'ès creat un Grop Antiflamenquista, qui té per ensenya les paraules que encapsalen aquest article; l'objecte del qual ès combatre la desviació del poble Barcelonès, qui, d'un quant temps, s'ès aficionat a les *corrides de toros*.

La seva acció s'ha concretat per ara a la publicació d'unes fulles, la darrera de les quals ès escrita pel president de l'Unió Catalanista, Doctor D. Martí i Julià.

Verament s'ha arribat a un extrem que fa necessaria una acció enèrgica per a detenir l'invasió de costums que no sols ens desnaturalitzen, sinó que també ens embruteixen.

Perqué no són sols les *corrides de toros*, els espectacles que s'han de combatre. Algunes de les atraccions qui s'exibeixen en els cines i algunes de les pel·lícoles que es mostren als espectadors, exerceixen també una influencia desmoralitzadora, que ja es fa sentir, i es farà molt més en la vida de la raça.

Moltes veus s'han deixat sentir, fent veure el perill que correm, i la necessitat d'una intervenció social que el deturi. Però a lo que sembla, cap resultat se n'ha tret, i això que a la crida que feu en Rucabado respecte de l'influencia perniciosa del cine, respongueren eminencies del nostre país i de fora.

Molt me temo que tampoc l'èxit correspondrà als esforços del Grop Antiflamenquista, per extraordinaris que siguin.

En tota acció social, val molt més l'exemple que totes les prèdiques. Podrà el poble creure les prèdiques d'alguns diaris contra els *toros*, si l'Associació de la Prensa de Barcelona organitza *corrides* per a son benefici? Per democràtica que sigui la societat moderna, en la conducta del poble hi influeixen molt els exemples de les classes elevades, dels homes distingits en les arts, en les ciencies, en l'agricultura, en l'industria i en el comerç; i mentres hi hagi catedràtics i pintors, grans industrials i homes de lletres, que vagin als toros i permetin que hi vagin llurs dònes i llurs filles, les prèdiques no serviràn de gran cosa.

Tinc confiança, no obstant, que l'esperit català triomfará en definitiva, sobre tot si en l'educació de les joventuts que pugen, se dona més importancia a la moral que la donada fins ara.

D'una manera indirecta ja s'ha fet quelcom: el desenrotllo que han pres en el nostre país els sports i tot lo referent a la cultura física ha contribuit molt a la moralització de la joventut.

Per a conseguir de moment alguna ventatja, molt poden fer les fulles i els mitings, sobre tot si arriben a persuadir a la majoría dels qui disfruten d'alguna influencia.

Però, de totes maneres, cal fer compendre al poble, que les persones qui posseeixen un grau de moralitat elevat son més dignes d'estima que les de moralitat dubtosa per alta que sigui llur posició, per molt que es distingeixen en les arts, en lletres, o en les ciencies.

Exposant una vegada aquestes idees a un tradicionalista aficionat a les *corrides*, al manifestar-me que les compartía, m'afegí que no veia quina relació podíen tenir

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

amb l'afició als *toros,* ja que la lluita d'un home contra una fera no té rès d'immoral, i ès, per altra part, una demostració de la superioritat de l'intel·ligencia sobre la força bruta. Tampoc comprenía la pretensió de voler considerar aquest espectacle contrari a l'esperit catalanesc, ja que allà on se conserva més aquest, en la muntanya, hi ha molta afició a les curses de braus.

Una sola pregunta que vaig fer-li, el va convéncer de sa equivocació, encara que no el va persuadir, perqué conserva encara l'afició.

¿Es que et sentes el mateix home quan ets dins la plaça que quan n'ets fora? No respires allà dins una atmòsfera que t'ofega la part més elevada de l'esperit, i fa ressortir la més inferior de l'home, la que l'acosta més a l'animalitat? Aquells crits rogallosos, aquells renecs que es senten, no es consideren allà dins la cosa més natural del món? No hi reneguen persones que en el curs ordinari de la vida fugen d'un renegaire com d'un apestat?

Des de aleshores aquell tradicionalista català i fins catalanista segueix anant als *toros*, però se n'amaga.

Si la propaganda feta amb fulles i mitings, conseguissin sols que la majoría dels catalàns que va a les *corrides* hi anés d'amagat, no sería llunya la victoria. Aquelles senyoretes qui, per gust o per compromís, hi van a lluir la mantellina, si sabessin que se les pot comparar amb altres que porten altra mena de mantellina (cosa que no estranya a ningú a Andalusía), i adquiríssin plena conciencia de que les paraules que allí escolten sense protesta, en altre lloc les faríen ruboritzar, també s'en donaríen vergonya d'anar-hi; i no ès fàcil que hi anessin d'amagat, perqué l'objecte principal d'elles ès anar a lluir.

L'home ès un animal de costums que se sotmet fàcilment a les infuencies de l'ambient. El tot del problema, ès conseguir que en els llocs infestats se respiri una atmòsfera més sana.

MARTÍ ROGER

Poesía

Guanyadora de la Viola en els Jocs Florals de Barcelona

REDEMPTOR.

Pel camí florejant de jovenesa
m'hi prengué de company la Poesía,
i de companya jo la'n fiu promesa.

Me prengué de bon grat, i per la via
que jo feia d'ulls clucs, sigué tothora
de mon esburbament segura guia.

Més el jovent tan prompte riu com plora;
sentía rauxes d'incipient fretura
i anhels sobrats de veure'm camí enfora.

Ella, prenent-me de bracet, amb cura,

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

l'estrofa de l'amor altra vegada
reprenía, seguint per la dretura.

Ah foll de mí! No l'hagués mai deixada!
Un cap al tard, al llarg de ma carrera
trobí un bosc delitós de dolça estada,

tan ple d'ombres i halens de primavera,
tan ple de xucladores llunyaníes,
que ja més no cuidí de mirâ enrera.

Tots mos afanys, mes boges fantasíes
s'encengueren de cop, i a la pregona
fascinació d'aquelles arbreríes

sentí rendir-se tota la persona;
debades fou que amb dèbil veu llunyana
m'anés cridant ma trista companyona.

Començí de trescar per terra plana
dins l'antic alzinar que, com a voltes
de catedral, alçava la capçana;

de l'alt brancam penjaven les ridoltes
com salomons, i l'aura que hi brunzía
duia tons d'aleluies o d'absoltes;

del sol ponent l'incendi s'hi esmortía
per claraboies de l'obscur fulliatge;
no sé si'l lloc o l'hora em corprenía,

més, com qui aprèn de sobte un nou llenguatge,
creguí endevinâ el fons de tot misteri
mudant les fonts de l'humanal llinatge.

I amb l'orgull de qui trenca un cautiveri,
volguí mirar damunt, dalt de la costa,
nou sobirà que aguaita son imperi.

El pas era aspre, la pujada rosta,
mon dalè agosarat guanyà l'altura;
quan hi arribí el sol era enllà de posta.

Des de aquell cim, ja'l mont i la planura
queien dintre un sol cop de ma mirada...
més ja en l'ombra se cotxava la natura.

Llavors, damunt ma testa aixaliada
florí de sobte la primera estrella
i l'infinit m'obrí tota sa amplada.

No sé amb quin pès la eterna meravella
de la nit n'aixafà, que esmortuida

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

morí en mon seny la revoltant centella.

Descebut, desesmat, amb la ferida
de l'orgull, devallí la cima aguda
fins al fons de la vall fosca i humida.

Dolorosa i punyent fou la caiguda.
Insegú el pas, la vista entenebrada,
de vergonya i d'afront la llengua muda,

com en negrós abim fera estimbada,
rodí torrents i xaragalls alloure,
rebent dels cards i els arços la fiblada.

Ella, prenent-me de bracet, amb cura
i endinzant-me en el toll de la fanguera
que xucla el cos i que no'l deixa moure.

Quant de temps hi passí? Llevada m'era
la memoria, i el seny s'enterbolía
com un foc que no ès flam sinó fumera,

i ma carn enfebrada de follía
en l'obscura fanguera fang tornava
com si ja l'esperit se'n departía.

No sé que fou, que sobte em despertava
gement, plorant... si divinal volença,
o que el fangar mon fang ja rebutjava.

S'aclarí poc a poc ma fosca pensa,
reflamejà mon esperit, i alhora
tot mon ser invadí de pena immensa,

i dins meu me cridava: «Plora, plora,
treu de ta carn eixa infamant sutzura,
i amb anys de plor renta el pecat d'una hora,»

Plorí, plorí; refet amb la dolçura
del llagrimar, a mi mateix me deia :
«Aont duràs, ai Deu!, ta desventura ?

qui te veurà avui tal com abans te veia ?
qui trobarà en ta bestia ta persona ?»
i tant tost m'aixecava, tant tost queia.

Caminí a les palpentes llarga estona
per retrobar la via... Allí sentada
m'esperava ma trista companyona.

Quina dolor hi havía en sa mirada!
i quin posat de verge resignada!
quin perdó amarguejant hi traslluía!

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

¿Desditxat,—me digué:—torna a la via
que deixares, reprén-la amb ta tristesa
ja que no pots tornar-hi amb ta alegría.

Si't prengué la follía una promesa,
la dolor t'ha tornat una companya;
vina: seré el conort de ta vellesa.»

Romanguí mut; més a sa veu estranya,
tan fresca abans, seguí l'ànima mia
com l'orb al clar-veient que l'acompanya.

I ja més la deixí... Oh, Poesía,
redemptora celeste, verge forta!
endoleix mon traspàs quan l'hora sía,
i obre'm del cel la sobirana porta.

FELIX D'ALTAMIRA.

D' Ensenyança

El curs escolar d'enguany, ha finit en l'Escola Pública Graduada de nois i noies amb la exposició de treballs de sos deixebles. Per les aules dels locals respectius, han desfilat, durant els dies 18, 19 i 20 del passat mès, no solament les families dels alumnes en gran nombre, sinó moltíssimes altres persones qui s' interessen pel magne problema de l'educació de l'estol de petits ciutadans qui han d'esser els qui demà han de donar renom i vida creixent a nostra vila.

Ens complavem en exterioritzar la falaguera impressió que ens produí la visita a les exposicions esmentades, ont ens férem bon càrrec de lo molt que s'ha treballat i del profit obtingut en el passat curs. Rebin amb aquest motiu nostra enhorabona els directors de les dues escoles, el cos de professors que tan bon zel demostren i el demés personal auxiliar.

Recomanem al propi temps a la Junta Local d'Instrucció Pública, que no escatimi medi per a resoldre el problema d'obtenir la construcció de un edifici d'Escoles Públiques, sense lo qual s'esterilitzen molts esforços i se fa imposible posar l'ensenyança a la altura deguda.

—La ceremonia de la repartició de premis als alumnes de les Escoles Cristianes, que se celebrà el dia 20 del mes passat, fou, com els demés anys, un acte altament simpàtic, al que assistiren les families de tots els escolars i on la alegría que brillava en els ulls dels petits, se comunicava a tots els presents.

Com de costum, se cantaren cançonetes i recitaren composicions, moltes en català, fent les delicies dels oients.

Nostra felicitació als Directors i demés Germans de les E. C. qui saben mantenir-se tan bé, en el lloc que es conquistaren dins l'ensenyança en aquesta vila.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

De l'Estranger

El dia 7 d'aquest mès fou inaugurat a Guernesey un monument a la memoria de l'eminent poeta líric francès, En Víctor Hugo.

En aquesta ocasió hi hagueren grans festes per a millor celebrar la gloria del poeta que passà sos jorns d'exili damunt les roques, on s'aixeca son monument.

L'Anglaterra i la França hi han sigut representades cada una per quatre vaixells de llur marina de guerra i per distinguides personalitats de la política i de les lletres. Els habitants de Guernesey se són associats a la glorificació del poeta incomparable i han decorat esplèndidament les cases i carrers amb garlandes de flors, banderes i oriflames.

En Víctor Margueritte hi digué un parlament de bella eloqüencia en nom de la societat dels *Amics d'En Víctor Hugo*, per a regraciar al govern anglès que els ha permés perpetuar d'una manera brillant a Guernesey —illa anglesa— el record de l'ilustre exiliat.

El ministre francès d'instrucció pública evocà amb eloqüents paraules l'admiració d'En Víctor Hugo per En Shakespeare i son afany per a que França i Aglaterra fossin sempre lligades per una estreta i pregona amistat.

En representació de l'Academia francesa, En Richepin exaltà son lirisme genial i sa filosofía i el declarà el més fecón creador d'imatges poètiques. Altres oradors i poetes li han rendit bell homenatje de gloria i d'honor.

Un sopar reuní en la mateixa taula a les autoritats de l'illa i a les personalitats franceses. Els concerts organitzats per les musiques angleses i franceses, els aplaudiments i l'animació de la gernació que hi ès anada d'Anglaterra i del continent han sigut noves manifestacions de joia i d'admiració per aquesta festa pública i nacional.

***

La situació política interior d'Anglaterra pitjora diariament; l'acütut resolta dels dos partits irlandesos inquieta seriosament llurs cabdills. Els orangistes de l'Ulster, que són uns 85.000, maniobren com veritables soldats i ostenten públicament llurs pretensions militars passejant-se pels carrers armats de cap a peus. Els nacionalistes voluntaris del Sud, en nombre de 132.000, s'organitzen i llur nombre creix cada dia més. La llei ès obertament violada al sud com al nord i el govern no gosa intervenir-hi creant una aventura de gravetat inversemblant; perqué els irlandesos catòlics del Sud no volen un *bill* massa favorable als protestants del Nord i els revoltosos de l'Ulster refusen el *bill* si no respòn a llurs desitjos.

Els polítics temen igualment la revolució i la guerra civil, malgrat que tots ells rès fan per a deturar-les i seríen inevitables si no s'arribés a trobar una fòrmula pacífica que calmi, al menys momentaniament, els caps calents del Sud i els revoltosos del Nord.

Darrerament hi hagué a Belfast una assamblea secreta del futur govern provisori;

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

hi regnà un entusiasme considerable i hi fou adoptada la resolució de deixar el dret d'indicar el moment en el qual una acció decisiva serà necessaria al president Sir Carson, qui pronuncià paraules de suma gravetat declarant que l'hora era aprop per a l'Ulster de passar de les paraules als actes.

El rei d'Anglaterra presidí una conferencia de tots els capitostos dels partits anglesos, que es convocà per a tractar de la qüestió de l'Ulster i examinar amb esperit de transacció generosa la possibilitat d'un arranjament. A menys de qualque incident que encengui les hostilitats a Irlanda, ès permès esperar que un acord transaccional s'assolirà finalment.

***

En mig de les trifulques que passa la nostra veïna, ha vist amb alegría que el caricaturista Hansi, condemnat recentment pel tribunal de l'imperi de Leipzig a un any de presó, ha passat la frontera i s'ès internat a França amb l'intenció de traure's al compliment de la pena imposada pel tribunal alemany. Aquest ha judicat que el cèlebre caricaturista alsacià amb son llibre «*Mon village*», no ha pas comès un crim d'alta traició, com se pretenía al principi, més, que s' ès fet reu d'un delicte d'ofensa als ciutadans de l'imperi alemany, que l'album d'en Hansi no fa més que ridiculitzar. A més d'haver-se declarat obertament germanòfobe, per tres condemnes del tribunal de Colmar i per actes d'ofensa envers oficials alemanys, com el d'haver desinfectat cremant-hi alcofoll en un hostal de Colmar, el seient d'una cadira, damunt del qual s'era assegut un oficial alemany.

Els francesos entusiasmats se són afanyats a obrir una subscripció, que fins ara ès pujada poc per amunt, per a donar a n'Hansi la qüantitat que el tribunal li imposà per a deixar-lo en llibertat provisionalment. Han fet bé emperò els alemanys de donar tal importancia a l'album d'en Hansi? Si n'haguessin fet menys cas, segurament no hauría assolida la publicitat que li ha servit de reclam i de propaganda per a cridar l'atenció de molts que l'haurien desconegut i ignorat. Es solament considerant-ho com una lliçó i un avís que pot trobar-s'hi un fí pràctic, car la jurisprudencia establida per l'alt tribunal de Leipzig serà un precedent que seguiràn tots els fiscals de l'imperi per a aplicar-la en els casos de lluita i d'antagonisme entre els immigrants i els Alsacians.

***

El recent emprèstit francès ha estat cobert més de quaranta vegades, ja que l'Estat francès demanava uns 800 milions i el públic li ha ofert 38 mil milions. S'havía d'avençar com garantía el 10 per 100 del capital nominal, o sigui per a tot l'emprèstit subscrit una vegada, uns 80 milions i l'emprèstit havent sigut subscrit més de 40 vegades, la quantitat de més de tres mil milions ha sigut portada a la caixa del tresor, un vuitè en bons o obligacions a curt terme i el restant o sigui uns tres mil milions en numerari, bitllets o en ordres de pagament sobre la banca de França.

Cal emperò, no deixar-se enlluernar pel mirallet fantàstic de la xifra de les subs-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

cripcions perqué no's té pas d'esser molt familiaritzat amb el mecanisme de les grans emissions per a saber que la major part dels fondos subscrits són cabals mobilitzats o creats per a les circumstancies. Aquests cabals desapareixen l'endemà o tornen a llur destinació, de la qual no ha sigut possible substreure'ls més que un dia o dos. Es perqué es té la seguretat de que les subscripcions sofriràn una forta reducció, que cada un aumenta la xifra en conseqüencia; els subscriptors restaríen ben compromesos, si se'ls donava integralment lo que demanen. Cal doncs pendre les xifres de les subscripcions per lo que signifiquen; això no vol pas dir precisament que siguin sense significació; ès veritat que l'especulació les infla, emperò tampoc els especuladors s'aventurarían a subscriure sumes importants, si no tinguessin la seguretat de revendre llurs títols al públic, perqué ès definitivament a les carteres dels capitalistes que l'emprèstit dèu anar a parar dejorn o tard.

***

Per desgracia, la qüestió d'Orient ha produida la conflagració general.

Les grans potencies se llencen a la guerra, molts anys ha temuda, i per la qual ja han gastat milionades en preparatius i mobilitzacions.

Tot el món esguarda amb paor l'espectacle que ofereixen les nacions civilitzades.

SPORT

FOOT-BALL. — Cap manifestació important podem anunciar aquest mès, però sí direm que, amb motiu de la recent victoria amb el «Català», l'aficio palamosina ha crescut molt: prova d'això ès l'haver-se realitzat, durant el passat mès, quatre partits bastant interessants al nostre camp.

*** El dia 5 de Juliol, tinguérem la visita del team «Ateneu Palafrugellenc» qui jogà un partit amistós amb el 1er. team del «Palamós F. C.», en el camp d'aquest darrer. Guanyà el Palamós per 3 goals a 0.

*** El dia 12 jogaren els teams «Sport» i «Emporium», ambdós del «Palamós F. C.», en el camp d'aquest darrer. Guanyà el «Sport» per 3 goals a 0.

*** Els teams 1er. del «Sant Antoni» i 3er. del «Palamós F. C.», en el camp d'aquest, jogaren un partit el dia 19, que per lo renyit, sigué molt interessant, guanyant el «Palamós« per 3 goals a 2 dels seus contraris.

*** El dia 26 el teams 1er. del «Català» i el 3er. del «Palamós F. C.», ambdós d'aquesta vila, jogaren un interessant «match», guanyant el «Català» per 5 goals contra 3 del «Palamós».

En aquest partit es distingí el senyor soci jogador del «Palamós», En Massot (a) Massana.

*** En sessió general ordinaria de socis fou renovada la Junta Directiva de la societat «Palamós F. C.», quedant constituída en la forma següent:

President Honorari, D. Gaspar Matas; President, D. Emili Riera; Vice-president, D. Rafel Colombo; Tresorer, D. Eduard Sais; Comptador, D. Lluis Estalès; Secreta-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

ri, D. Josep M.ª Puiggarí; Vice-secretari, D. Joan Matamala; Vocal 1er. D. Daniel Canals; Vocal 2n. D. Enric Portalès; i Vocal 3er. D. Francesc Corominas.

En aqueixa mateixa reunió fou nomenat Soci d'Honor, el Sr. Nicet Casanovas, per ses brillants gestions a favor de la dita Societat.—*C. Sénrab.*

Llibres.

Del meu camí, d'en R. Ribera Llobet.

Es un recull de composicions poètiques que abarquen una serie d'anys de la vida de l'autor. Aixís no ès d'estranyar que la vàlua de cada una d'elles sigui força diferenta.

Això no obstant, en totes elles se fa gala de una elegant manera de fer, i l'inspiració que mai hi manca, ès traduída amb espontaneitat i sense retorçaments de cap mena.

Agraim al Sr. Ribera i Llobet la remesa del seu agradós volum de poesíes, entre les quals s'hi compta l'hermosa composició «Paraules d' un majoral» que nostres lectors han pogut ja saborejar.

Publicacions rebudes

— Cartell de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, convocant un concurs per a la publicació d'un Compendi d'Historia de Catalunya de caràcter elemental, oferint com a premi la quantitat de cinc centes pessetes.

Els originals deuen enviar-se a les oficines de l'Associació, Comte del Assalt, 4, 1er, acompanyats d'un plec clòs contenint a dins el nom del autor, i a fòra el lema, abans del 1er. d'Abril de 1915.

— Cartell dels Jocs Florals de Cardona.—Consta de 16 premis. Les composicions s'han de remetre al Secretari, Mossèn Joan Serra i Vilaró, carrer de les Flors, 2, Cardona, per tot el dia 20 d'Agost.

— Cartell dels Jocs Florals de Badalona.—El terme d'admisió era el dia 30 de Juliol.

— «Poesíes», d' en Prancisco Bartrina; «Plogut del cel», d' en Felip Pirozzini; «Els tres toms», de n'Antoni Careta i Vidal; i «Poesíes», d'en Ferràn Agulló, de la Biblioteca Lectura Popular.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Moviment del port des del 30 de Juny al 30 de Juliol de 1914

	ENTRADES	TONELATGE		SORTIDES	TONELATGE
Vapors	33	31.680	Vapors	32	30.720
Barcos de vela	12	564	Barcos de vela	13	517

Operacions de la Caixa d'Estalvis des del 12 de Juliol al 2 de Agost

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegros	Quantitats pagades	Llibretes noves
284	4.832	35	4.195'25	10

Registre civil

Juny i Juliol

Naixements. — 1. Josep Arenas i Lladó. — 2. Lluís Margarit i Clara. — 3. Assumpció Sànchez i Gonzàlez. — 4. Assumpció Gascons i Roca. — 5. Lluis Ors Hernàndez. — 6. Josep Gou i Plaja. — 7. Josep Hernàndez i Mirabete. — 8. Elvira Espier i Mariñoso. — 9. Ildefons Mañé i Figueras. — 10. Antoni Caldas i Rojas. — 11. Josep Ruiz i Segura. — 12. Joaquim Adroher i Porta. — 13. Encarnació Servià i Ros. — 14. Dolors Sala i Quintà. — 15. Josep M.ª Lluch i Querol. — 16. María del Pilar Fernàndez i Soler. — 17. Josep Català i Pascual. — 18. Joaquim Mastell i Carles. — 19. Nicasi Buxeda i Ribas. — 20. Francisco Mas i Pons. — 21. Armand Cruañas i Sais. — 22. Alfred Margarit i Rovira. — 23. N. Costa i Bitlloch. — 24. N. Ribera i Torras. — 25. N. Gabiu i Hilari. — 26. Narcis Mató i Garganta. — 27. Josep Querol i Mola. — 28. N. Campos i Montoliu. — 29. N. Busquets i Comas. — 30. N. Tubau i Niell.

Defuncions. — 1. María Teresa Casellas i Cabrera, 3 mesos. — 2. Mercè Sanny i Sarrets, 37 anys. — 3. Maria Corominas i Vives, 4 mesos. — 4. Jeroni Martinell i Simón, 85 anys. — 5. Joan Roig i Sureda, 46 anys. — 6. Lleonard Joaquim i Josep, 49 anys. — 7. Pere Vila i Font, 75 anys. — 8. Mònica Roca i Dalmau, 65 anys. — 9. Francisca Ventura i Llonch, 10 anys. — 10. Josepa Cerezo i Gafarot, 45 anys. — 11. Andreolo Batallé i Canals, 15 anys. — 12. Francisca Cunill i Frigola, 70 anys. — 13. Ramón Casanovas i Matas, 68 anys. — 14. Manela Ciutat i Gusi, 9 mesos.

Matrimonis. — 1. Ramón Niell i Oliu amb na Consol Torró i Pujol. — 2. Joan Valmaña i Masó amb na Antonia Bañeras i Montaner. — 3. Josep Juanals i Bofill amb na Josepa Bonhome i Altrachs. — 4. Dacto Riera i Marquès amb na Lluisa Palet i Bosch.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós